

THEATERFESTIVAL

BOULEVARD

'S-HERTOGENBOSCH

VERSLAG 2015

Theater Artemis / Ro Theater – **REUZEN**

Cie. Oposito – **KORI KORI**

"Every adventure requires a first step"

(uit: Alice in Wonderland, Lewis Carroll)

"Vraag: wat is belangrijk op deze aardkloot?

Antwoord: niets is belangrijk.

We gaan immers allemaal, helaas, over niet al te lange tijd dood.

Vraag: wat is belangrijk op deze aardkloot?

Antwoord: alles is belangrijk.

We gaan immers allemaal, helaas, over niet al te lange tijd dood.

Om met die paradox om te gaan heb ik kunst nodig, heeft de mensheid kunst nodig gehad, hebben we beelden, gedachten, taal nodig. Dat is de opdracht van kunstenaar.

Niet de eigen broek ophouden, niet overleven.

Dat is een mogelijk 'hoe'. Niet het 'waarom'. Niet het 'wat'.

De kades van de stroom bepalen door het onzegbare zegbaar te maken, dat is de opdracht.

Ik wens u in deze belangrijke tijd, op dit belangrijke festival erg veel belangrijke voorstellingen toe, waarin er hopelijk niets wordt opgelost behalve dan misschien dat ene belangrijke: alles."

(Freek Vielen, speech tijdens opening Theaterfestival Boulevard, 6 augustus 2015)

foto Karin Jonkers

Sabine Molenaar/Sandman – **TOUCH ME**

INHOUDSOPGAVE

- 10 VOORWOORD
- 12 OVER ONS
- 16 THEATER OP PODIA EN LOCATIES

20
DE MEEST NOORDELIJKE
ZUIDELIJKE STAD

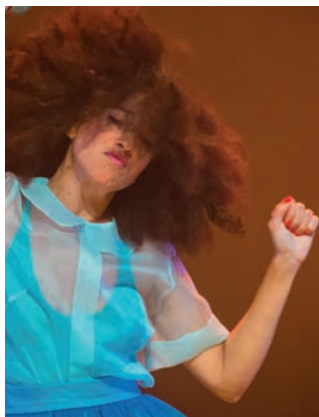
- 28 JHERONIMUS BOSCH 500
- 34 TALENTONTWIKKELING/FABRIKAAT
- 38 VAN GOGH BRABANT 2015

40
ALLES GEGEVEN

44 THIS MUST BE THE PLACE *Over het tweede festivalhart*

48 GAZET VAN KIPPENVEL

50

**DYNAMISCHE HART
VAN THEATERFESTIVAL BOULEVARD**

60 VERENIGDE PODIUMKUNSTFESTIVALS

61 PARTNERS

64 MARKETING & COMMUNICATIE

67 PERS

70 BOULEVARD VOOR IEDEREEN *Over het gratis programma-aanbod*

72 GASTVRIJHEID

75

PAND 18

78 ORGANISATIE

79 BIJLAGEN

- 80 1. MAKERS EN VOORSTELLINGEN 2015
- 86 2. SUBSIDIENTEN, SPONSOREN, PARTNERS
- 90 3. PUBLIEKSONDERZOEK
- 94 4. ORGANISATIE 2015

VOORWOORD

Waarde lezer,

“De stad omarmt de kunst”, merkt cultuurjournalist Wijbrand Schaap op in de eerste dagen van het festival. Hij refereert aan de helpende handen die worden geboden nadat het beoogde tweede festivalplein moest sluiten, precies 24 uur voor de opening.

Een treffende omschrijving voor dat wat ik vanaf de eerste dag van mijn aantreden als directeur mocht ondervinden: een betrokken stad. Een stad waarin de kunst ruimte krijgt en haar rol mag spelen als pijler in de samenleving, naast en met domeinen als het onderwijs en het bedrijfsleven. Een stad waar de bewoners zich actief opstellen: meedoen en iets vinden van wat er gebeurt.

Het is in 2015 opvallend vaak een thema. We zien het in voorstellingen; het individu tegenover de gemeenschap (REMOTE 'S-HERTOGENBOSCH van Rimini Protokoll en AL TE LUIDE EENZAAMHEID van Theater Zuidpool) en de participatiemaatschappij (WE DOEN HET ZELF WEL van Wunderbaum). Het is onderwerp van het nieuwe, tweede festivalterrein. We zien het ook letterlijk aan tweehonderdvijftig actieve festivalvrijwilligers en aan dorpsraad Nuland, die enthousiast in beweging schiet als we REUZEN van Theater Artemis op hun heide willen spelen. En de mensen die deelnemen aan VISIOENEN van Lotte van den Berg, smeden vanuit hun vakgebied plannen voor de toekomst.

De stad omarmt de kunst. En de kunst omarmt de stad. Elf dagen lang is de hele stad het podium. Een kantoorgebouw, het ziekenhuis, het winkelcentrum, de markt. Je kan theater bezoeken in zalen, maar het ook tegen het lijf lopen tijdens het winkelen. De stad stelt zich open en heet de kunst en het publiek – 60% vanuit 's-Hertogenbosch en 40% van daarbuiten - welkom.

In het artistieke programma is de focus op beeldend, zinnelijk werk uit Zuid Nederland en Vlaanderen duidelijk zichtbaar. Hoogtepunten zijn de Nederlandse premières van SPEAK LOW IF YOU SPEAK LOVE van Ultima Vez/Wim Vandekeybus, HET LAND NOD van FC Bergman, PENTAMERONE van Laika/Theater FroeFroe en het zinderende KORI KORI van Cie Oposito dat door de hele stad trekt.

Een activistische roep om daadkracht en optimisme wordt op de openingsavond met “the best is yet to come” als motto ingeluid. Jonge makers als Rebekka de Wit, Lucas De Man en Anoenk Nuyens pakken deze handschoen succesvol op.

Nog een hoogtepunt: Schweigman&/Het Houten Huis met CURVE, waar de bezoeker juist even terug wordt geworpen op zichzelf.

Het beoogde tweede festivalterrein op Tramkade wordt niet gebruikt. We sluiten vanwege de vondst van asbest de poorten en vinden binnen een dag nieuwe plekken voor het programma. Het Mariapaviljoen ontvangt ons gastvrij en de betrokken makers tonen zich flexibel en coöperatief. Samen spreken zij over de inhoud van 'Tramkade' op de nieuwe plek. Het betrokken publiek en diverse (culturele) partners denken mee. Ook de pers is nieuwsgierig, hetgeen kans biedt het verhaal achter de plek te delen. De gewenste ontmoeting en het gesprek over kunst in relatie tot de maatschappij vindt in de volle breedte plaats. Het geschiedt niet in de vorm die we vooraf bedacht hadden, maar het rumoer rond de verplaatsing is een oefening in dialoog op zich. De oorspronkelijke gedachte blijft, in kleinere vorm, in stand. En we ontdekken dat de toegevoegde waarde van een specifieke plek voor ontmoeting, gesprek en engagement groot is. De diners met makers, de interacties, de intieme muzikale nachtsessies, de theatrale installaties; het smaakt naar meer.

Op festivalplein Parade zorgen het straattheater en de tentjes met korte voorstellingen voor lage drempels bij eventuele eerste theaterervaringen. Publiek dat verder wil dan de kleine tentjes, kan naar de grote theatertent op hetzelfde plein, waar in de avond lange voorstellingen te zien zijn. 's Middags is er jeugd aanbod, waarbij we ook groepen kinderen van BSO's ontvangen, en in de late avond spelen bands.

We werken samen met vele culturele en maatschappelijke partners. Samenwerken gebeurt altijd rondom inhoud. We richten ons niet op profilering ten opzichte van elkaar, maar op een complementaire werking. In het programma springt de programmatische samenwerking met Theater aan Zee Oostende in het oog, alsmede de specifieke producties die in het kader van twee grote schilders worden gepresenteerd. Met Jheronimus Bosch 500 tonen we zeven verschillende producties en organiseren we een workshop en een diner. Met Van Gogh Brabant en ZLTO produceren we korte familievoorstellingen over Vincent van Gogh die ook verder spelen na het festival.

De Boulevard-vrienden zien we dit jaar niet alleen veelvuldig tijdens het festival, maar ook bij speciale vriendenbijeenkomsten in het jaar. Zij vormen een trouw publiek en zijn daarnaast adviseurs en ambassadeurs.

foto Karin Jonkers

In aanloop naar de nieuwe cultuurnotaperiode lopen de financiële mogelijkheden niet in pas met de behoefte te laten zien waar we artistiek voor staan. Het nieuwe Brabantse Cultuurfonds Brabant C start precies op tijd. In mei zijn wij een van de eerste gehonoreerde aanvragers en krijgen we de ruimte om te investeren in de toekomst. We kunnen internationaal werk programmeren van onder meer Ultima Vez, Rimini Protokoll en Cie Oposito. We investeren in publieksverbreding en verdieping en geven extra aandacht aan de nieuwste generatie makers. Daarmee leggen we een stevig visitekaartje neer voor de periode 2017-2020.

In voorbereiding op die periode laten De Raad voor Cultuur en de Tweede Kamer zich zeer positief uit over de rol die festivals in het landschap spelen. Ook Minister Bussemaker onderstreept, tijdens haar bezoek aan ons festival, het belang van festivals voor podiumkunsten en prijst de werking van Boulevard. Dat geeft hoop voor de toekomst.

Ook hoopvol: de verhuizing naar Pand 18 in de Sint Josephstraat. In het voormalig schoolgebouw gaan we samenwonen met gewaardeerde collega's uit de stad. Bovenal zijn er repetitieruimtes, waar direct veelvuldig gebruik van wordt gemaakt door jonge makers. Met een eenmalige bijdrage van het Fonds Podiumkunsten kunnen we het werken van deze makers ondersteunen. In Pand 18 wordt bij uitstek zichtbaar dat de werking van Boulevard verder gaat dan de elf dagen van het festival. Hier bouwen we het jaar rond aan het culturele klimaat in de stad.

Theaterfestival Boulevard wortelt in de stad en kijkt van daaruit verder naar Nederland en daarbuiten. Voorwaarde voor stevige worteling is deelname van zoveel mogelijk burgers. We zetten ons met maatschappelijke organisaties in, om ook mensen met een kleine beurs te bereiken. Het succes van de 'gesloten beurs' actie leidt tot nieuwe plannen met betrekking tot toegankelijkheid in de nabije toekomst.

De cijfers: 60.008 verkochte kaarten en 140.000 bezoekers voor in totaal 137 verschillende activiteiten, nog los van makers-diners en andere ontmoetingen.

Elf dagen festival. Negen dagen met prachtig weer, de laatste twee dagen met stevige regen. De sleutelwoorden van deze editie: ontmoeting, zinnelijkheid en optimisme.

Ik dank op deze plek iedereen die met ons dacht, werkte, bouwde en genoot. Iedereen die gevraagd en vooral ook ongevraagd liet weten wat men vond van het festival en haar activiteiten. Dank aan kunstenaars, artiesten, partners, fondsen en subsidiënten. Dank aan honderden vrijwilligers en dank aan het betrokken publiek.

Dank jullie allen voor Theaterfestival Boulevard 's-Hertogenbosch 2015; een ode aan het samenleven.

Viktorien van Hulst
directeur

OVER ONS

Theaterfestival Boulevard beleeft in 2015 onder leiding van nieuwe directeur Viktorien van Hulst zijn 31e editie. De inzet: het goede van eerdere festivaledities koesteren en van daaruit met een flinke ambitie de komende jaren verder ontwikkelen.

We brengen kunst in de stad, omdat het bewoners en bezoekers lucht, ruimte en verbeelding geeft. Elf dagen lang dompelen we ons onder een in louterend gezamenlijk ritueel, waarin kunstenaars en publiek het kunnen hebben over dat wat hen beweegt.

foto Karin Jonkers

Festivalplein PARADE

THEATERFESTIVAL BOULEVARD:

- .. heeft een groot publiek dat v erder wil kijken en zijn eigen denken wil scherpen. We creëeren een omgeving die ontvankelijk maakt en ontmoeting stimuleert. → In 2015 ontvangen we 140.000 bezoekers op en rond festivalplein Parade en Mariapaviljoen bij de gratis activiteiten op het gebied van onder meer straattheater en muziek. We verkopen 60.008 kaarten voor het betaalde aanbod.
- .. toont een breed programma dat zowel de artistieke fijnproever als de onervaren theaterbezoeker veel te bieden heeft; verschillende genres, stijlen, presentatievormen en van wisselende schaal. Met eigenzinnige podiumkunstenaren uit Nederland, Vlaanderen en van verder weg. → We tonen dans van de jonge dansers van de vooropleiding moderne theaterdans uit 's-Hertogenbosch  n van de gelauwerde Wim Vandekeybus uit Brussel (B). We tonen een stadwandeling van het Berlijnse Rimini Protokoll (D) en straattheater van Cie. Oposito uit Noisy-le-Sec (F). We tonen werk voor een theaterzaal met 850 bezoekers en nodigen  en bezoeker per keer uit in een intiem werk van Peter Verhelst (B). We brengen mime (o.a. Tamar Blom) en muziek (o.a. The Four Baritones).
- .. brengt theater, dans en muziek op locaties en podia doordehelestadendaarbuiten. TheaterfestivalBoulevard is overal. → We gaan van de hei in Nuland naar moderne wijk Paleiskwartier, van een zorgcentrum naar een middelbare school.
- .. heeft een uniek festivalplein naast de Sint-Janskathedraal, waar vele bezoekers via het tentjesteater en het internationale straattheater vaak hun eerste ontmoeting met de podiumkunsten ervaren. → We brengen op festivalplein Parade naast tentjes en straattheater ook een grote theatertent met langere voorstellingen en bands. Ook programmeren we meer werk voor kinderen.
- .. biedt een welkom aan jonge makers die een kans krijgen te werken aan hun signatuur en publieksopbouw. → We tonen werk van twaalf jonge makers in het programma op podia en locaties en een veelvoud van dat aantal in het programma op festivalplein Parade en in Mariapaviljoen.
- .. geeft de dialoog tussen kunstenaars en publiek en de rol van kunst in de samenleving een prominente plek in het programma. → Oorspronkelijk bedoeld op Tramkade, zet het verdiepingen- en ontmoetingsprogramma in het Mariapaviljoen zich direct als waardevolle nieuwe lijn in het festival stevig op de kaart.
- .. is stevig geworteld in de grond van 's-Hertogenbosch, de hoofdstad van de provincie Noord-Brabant. Tussen Antwerpen en Amsterdam verbinden we vanzelfsprekend het lokale met het nationale en internationale. → We participeren in diverse internationale netwerken met een focus op Vlaanderen (BesteBuren) vanuit een stevige worteling in de stad 's-Hertogenbosch
- .. is de meest Noordelijke Zuidelijke stad, waar verbeelding en grote verhalen gul en genereus met bezoekers uit alle windstreken worden gedeeld. → In 2015 toont het festival ruim 125 voorstellingen en verdwalen we in een lange *inflatable* tunnel, duiken we in de levens van een papierpletter, een jonge Russische koopmansvrouw, een bejaarde circusartieste, een groep straatkinderen en vele anderen.

Joan Català - PELAT

foto Jean Philippe

Rimini Protokoll – REMOTE 'S-HERTOGENBOSCH

THEATER OP PODIA EN LOCATIES

Theaterfestival Boulevard werkt met podiumkunstenaars met een prikkelende visie. Kunstenaars die vergezichten openen. Die het denken en voelen van hun publiek stimuleren en verdiepen. Kunstenaars met een uitgesproken beeldtaal en een eigen positie in het veld. We kiezen voor regisseurs, choreografen, performers met een groot dramaturgisch bewustzijn en een visie op de relatie met de toeschouwer. Makers die keer op keer hun publiek ontregelen en ‘aan het werk’ zetten. We zoeken deze makers in Nederland, Vlaanderen én in de rest van de wereld en kiezen podiumkunstenaars uit verschillende generaties. Internationale gasten in 2015 zijn onder meer Rimini Protokoll (Duitsland), Liquid Loft (Oostenrijk) en Cie Oposito (Frankrijk). Speciaal voor Boulevard maakt het Berlijnse gezelschap Rimini Protokoll een Bossche versie van de theatrale expeditie REMOTE. Eerder beleefde publiek in Milaan, Sao Paulo, Lissabon, Sint Petersburg en New York deze tocht. De Duitse theatervernieuwers nodigen het publiek uit om buiten de muren van het theater te treden en op excursie te gaan in de stad.

Rimini Protokoll – REMOTE ‘S-HERTOGENBOSCH

“Remote betekent: op afstand. De wandelvoorstelling REMOTE ‘S-HERTOGENBOSCH van het Duitse Rimini Protokoll, onderdeel van Theaterfestival Boulevard, verkent het begrip op verschillende manieren en in meerdere lagen. De deelnemers worden naar een beginpunt gebracht op enige afstand van het festivalplein, en op afstand ‘bestuurd’ door een stem op hun hoofdtelefoonsGeen applaus, geen afscheid, geen nazit. In hoeverre brengt een collectieve ervaring individuen bij elkaar? Deze voorstelling maakt die vraag voelbaar.” (uit: Theaterkrant, 8 aug. 2015)

Schweigman&/Het Houten Huis – CURVE

“In Curve borduurt theatermaakster Boukje Schweigman voort op haar voorstelling Blaas. Lopend door een lange inflatable tunnel, die gekruld ligt op het Heetmanplein in ‘s-Hertogenbosch, ziet het publiek zich geconfronteerd met zichzelf en is elk einde weer een nieuw begin” (uit: Theaterkrant, 10 aug. 2015)

De presentatie van DEEP DISH van het Oostenrijkse Liquid Loft in de Verkadefabriek is mogelijk gemaakt in het kader van de internationale manifestatie Jheronimus Bosch 500. In deze dansvoorstelling van choreograaf Chris Haring delen vier mensen met elkaar een uitbundig diner en lijkt het leven op zijn hoogtepunt. Maar tussen al het fruit en de groenten op tafel is de eerste aftakeling al ingezet. Gedurende de avond wordt het tafereel steeds grimmiger. Door middel van een kleine camera, live bediend door de performers, ontstaat ter plekke op groot scherm een surrealistische microkosmos; het voedsel op tafel vormt een wildgroei aan tentakels, uitstulpingen en verrotte delen die de vier vrienden omsluiten.

"De brute, Dexteriaanse 'slachting' van een frisse, roodwangige tomaat is ronduit misdadig. En geestig." (Theaterkrant).

Voorafgaand aan de voorstelling vindt een gesprek plaats met Bosch deskundigen, die zich buigen over parallellen in het werk van de Middeleeuwse schilder en de Zuidelijke theatermaker. Lees het gehele verslag van dit gesprek op pagina 31.

Ieder jaar worden nieuwe makers geïntroduceerd. Maar we zijn ook trouw. We werken in meerjarige samenwerkingsverbanden met regisseurs en choreografen, waardoor het publiek een relatie met hen kan opbouwen. In 2015 zijn er de vertrouwde gezichten van onder meer Boukje Schweigman, Wunderbaum, Theater Artemis, Lucas De Man, De Warme Winkel, Lotte van den Berg, United Cowboys.

De gemeentegrenzen van 's-Hertogenbosch worden verlegd en Boulevard beweegt mee. In een prachtig nieuw stuk gemeente, de heide in Nuland, wordt gespeeld. Een aantal bewoners uit Nuland is actief betrokken bij de organisatie. Theater Artemis/Jetse Batelaan heeft de primeur.

BOULEVARD IS (BIJNA) OVERAL

Theater op locatie is een handelsmerk van Theaterfestival Boulevard. Net als afgelopen jaren gebruiken we ook in 2015 de stad volop als podium voor ons programma. Het festival duikt op in Maaspoort Sports & Events, het Jeroen Bosch College, De Brouwketel, het Noordbrabants Museum, winkelcentrum Arena, Het Paleiskwartier, Zorgcentrum Nieuwenhagen, V&D, Jeroen Bosch Ziekenhuis, World Skate Centre, Cementrum, het Mariapaviljoen, het Paleiskwartier, Pompen&Verlouw, Pand 18, stadspark Jeroen Bosch, op het Wilhelminaplein, de Nulandse Heide, de Markt en het dakterras van Erfgoed Brabant.

Het festival maakt opnieuw gebruik van een aantal vertrouwde locaties. Zo hebben we inmiddels een jarenlange samenwerking met Theater Artemis, Verkadefabriek, Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch en De Muzerije. Theater aan de Parade is opnieuw het 'huis' van het festival, waar kaartverkoop plaatsvindt en artiesten verblijven.

Begraafplaats Orthen, de gehoopte locatie voor Ann Van den Broeks Q61 CEMETERY wordt niet bespeeld. Na onrust rond het project in Alkmaar proberen we in 's-Hertogenbosch artistieke eisen en publiek draagvlak voor de 'dans tussen hemel en aarde' te laten samenkomen. Dat blijkt in de korte tijd niet realiseerbaar. Dat de dood als onderdeel van het leven geen evidentie is in onze cultuur, was het uitgangspunt voor het maken van de voorstelling. Dit wordt onderstreept nu het werk niet gespeeld wordt.

Grote foto's van de vele locaties op de wanden van festivalplein Parade nodigen publiek uit het plein ook af te komen om op avontuur te gaan; te voet, per fiets of met de bus. Bij reisgids Frits is men in goede handen. Het Boulevardpubliek wordt al meer dan vijftien jaar door Arriva met pendelbussen naar de verschillende locaties vervoerd. Tijdens de elf dagen reizen zo'n 6.000 mensen met de Boulevardbussen door de stad.

NEDERLANDSE VOORSTELLINGEN OP PODIA EN LOCATIES:

Schweigman&/Het Houten Huis – **CURVE**

Theater Utrecht – **STAD DER BLINDEN**

Theater Artemis/Ro Theater – **REUZEN**

Wunderbaum – **WE DOEN HET ZELF WEL**

Hoge Fronten/Lieke Benders – **VERDRIETFABRIEK**

Het Zuidelijk Toneel/Lucas De Man – **RÛMKE EN DE MAN DOOR EUROPA**

NTjong – **SUMMER OF '96**

De Warme Winkel/De Hotshop – **DE LADY MACBETH UIT HET DISTRICT MTSENSK**

United Cowboys – **STAND ALONE**

De Bloem van de Natie – **DE NO FUTURE SHOW**

Theater Artemis/ Het Ro Theater – REUZEN

“In de verte klinkt een trein. Verder is het doodstil op de Nulandse Heide, waar stuifduinen en vliegdennen domineren. In het zand staan flinke voetsporen. Maat 98 of 104? Dit is het landschap waarin Theater Artemis giganten tot leven wekt. Wat zij delen, is de XL-angst van elke jonge ouder om zijn/haar kind te verliezen.” (uit: BLVRD Vandaag, 6 augustus 2015)

Wunderbaum – WE DOEN HET WEL ZELF

“Gisteravond doopten de theatermakers van Wunderbaum de grote zaal van het Theater aan de Parade om tot buurthuis voor de promo-toer van hun We Doen Het Wel Zelf – show. Een soort Bossche revue rond zo’n dertig inwoners van de stad die gewild of ongewild het zelf wel uitzoeken. We zien Erica die taalcoach is voor inburgeraars; Nelly die tandem fietst met blinden, Onno en Lennart met hun energiecorporatie 073 en Gabby die al meer dan dertig jaar uitgeprocedeerde asielzoeksters opvangt.” (uit: Brabants Dagblad, 15 aug 2015)

Theater Utrecht – STAD DER BLINDEN

“De Brouwketel. Ooit zat hier drankenhandel van Dorst (sic) Liebrand Olderaan. Nu is de enorme hal leeg. Hebben Bosschenaren zich collectief tot geheelonthouderschap bekeerd? Bij Heineken, de overbuurman, weten ze beter. Het is niet erg, de onmogelijkheid van deze locatie. Het past bij STAD DER BLINDEN. In deze grootse en indringende theatervoorstelling van Theater Utrecht verliest iedereen langzaam het zicht. Op elkaar, op de wereld. De theaterbewerking van een roman. Of van de werkelijkheid? Naast de schuifdeur van hal 4 hangt een oud bordje. Het zegt: ‘Betreden magazijn alleen onder begeleiding’. Maar de werknemers zijn verdwenen. We gidsen elkaar. Op de tast naar STAD DER BLINDEN. Een onthutsende voorstelling. Je weet niet wat je ziet.” (uit: BLVRD Vandaag, 12 aug 2015)

De Hotshop/ De Warme Winkel – DE LADY MACBETH UIT HET DISTRICT MTSENSK

“De spelers overrompelen de toeschouwer, allesbehalve met subtiliteiten, maar met vitaliteit.” (uit: Theaterkrant, 26 juni 2015)

foto Karin Jonkers

Kabinet K – RAUW

DE MEEST NOORDELIJKE ZUIDELIJKE STAD

Op 6 augustus 2015 spreekt theatermaker Freek Vielen – geboren in Groningen, opgeleid in Antwerpen – de bezoekers tijdens de opening van Theaterfestival Boulevard toe. Vielen tracht het verschil tussen Vlaams theater en het Nederlands theater te benoemen. Hij maakt in zijn speech een onderscheid tussen de ‘strakke, vormelijk en flitsende’ Nederlandse voorstellingen en de eerder ‘persoonlijke, rommelige, vaak ook integere’ Vlaamse voorstellingen.

Daarnaast vertelt hij de anekdote over de Nederlandse acteur die hem tijdens een repetitie de vraag stelde hoe hij een scène moest spelen. Vielen moest het antwoord schuldig blijven: *“Bij ons op school werd nooit over ‘hoe’ gesproken. Enkel over ‘waarom’ en ‘wat’. Het ‘hoe’ was de verantwoordelijkheid van de acteur zelf, zo leerden wij, die, in het moment, als een kunstenaar, als een jazzspeler het ‘hoe’ moet laten ontstaan vanuit het ‘waarom’ en het ‘wat’.”*

Theaterfestival Boulevard geeft Vlaams werk al jaren een prominente plaats in het programma. Vanwege het ‘persoonlijke, rommelige karakter’ van het werk? Vanwege de nadruk op het ‘wat’ boven het ‘hoe’? Vanwege de gulheid en zinnelijkheid? Vanwege het primaat van beeld boven tekst, zo verweven met de katholieke tradities van de Bisschopsstad? Na de ‘Vlaamse golf’ in de jaren ‘90 daalde het aantal speelplekken in Nederland voor het Vlaamse theateraanbod sterk. Theaterfestival Boulevard ging tegen deze tendens in en werd een belangrijke plek voor de presentatie van producties van Vlaamse makers en gezelschappen.

In de Vlaamse programmering ligt de focus op eigenzinnige makers met sterke beeldende kwaliteiten met wie vaak meerjarig wordt samengewerkt zoals FC Bergman, Studio Orka, Laika, de Kopergietery, Compagnie KAIET! Ook Benjamin Verdonck & Pieter Ampe, Theater Zuidpool, Kabinet K, en Ultima Vez/Wim Vandekeybus staan op de 31e editie van ons festival. Vaak gaat het om Nederlandse premières. In 2015 wordt de samenwerking met Theater aan Zee Oostende in het kader van het BesteBurenproject, het Vlaams-Nederlandse samenwerkingsprogramma, verder uitgebouwd.

Toneelgroep Maastricht – WAAR HET VLAKKE LAND GAAT PLOOIEN

“De geblutste en/of gebalsemde zuidelijke ziel, gedrenkt in zachte g’s en kolengruis, wordt met muziek, songteksten en monologen brutaal onder de loep genomen. Echter ook met mededogen. Want de zuidelijke theatermaker bepaalt de toon tijdens Theaterfestival Boulevard.” (uit: de Volkskrant, 8 aug. 2015)

VLAAMSE VOORSTELLINGEN OP THEATERFESTIVAL BOULEVARD 2015:

Ultima Vez/Wim Vandekeybus – **SPEAK LOW IF YOU SPEAK LOVE**

Toneelhuis/FC Bergman – **HET LAND NOD**

Pieter Ampe & Benjamin Verdonck/CAMPO – **WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD**

Theater Zuidpool – **AL TE LUIDE EENZAAMHEID**

Studio ORKA – **ZOUTLOOS**

Laika/Theater Froe Froe – **PENTAMERONE**

Kabinet K – **RAUW**

Hans Beckers – **CLANGDELUM CINEMATOGRAPHICA**

Sabine Molenaar – **TOUCH ME**

Peter Verhelst/NTGent – **LATEN WE BERGEN BOUWEN**

Laika – **NIPT**

Geert Hautekiet – **KARKARKAR AMEL**

TAAT – **KHOR II**

FC Bergman – HET LAND NOD

"In de sporthal in een buitenwijk van Den Bosch hebben de Vlaamse theatermakers van FC Bergman voor Theaterfestival Boulevard een museumzaal nagebouwd: hoge portalen, gelambriseerde randen om op te zitten, parketvloer. Uit de sierlijksten bovenin vallen met een zeker regelmaat vermoeide ornamenten. Het museum is in renovatie. De ruimte is groots – mensen worden hier nietig." (uit: de Groene Amsterdammer, 20 aug. 2015)

Ultima Vez – SPEAK LOW IF YOU SPEAK LOVE

"Ultima Vez slingert je in Speak low if you speak love de doolhof in die liefde heet met flarden opera, flarden rock, stukken oerwoud, vegen licht en vooral veel crashende, kolkende en sensuele flarden dans. Wim Vandekeybus in prettig chaotische én scherp geëngageerde doen." (uit: focus.be)

Laika/Theater FroeFroe – PENTAMERONE

"Van deze voorstelling word je instant gelukkig. En het is geen vluchtig geluk maar een warm, vreugdevol gevoel dat er letterlijk en figuurlijk langs ogen, oren én mond wordt ingelepeld met geweldig grappige en wervelende scènebeelden vol guitige, expressieve poppen, verrassend lekkere hapjes en drankjes én melancholische muziek die zwierig laveert tussen diep verdriet en vurig geluk." (uit: Knack/Focus)

foto Karin Jonkers

Toneelhuis/FCBergman – **HET LAND NOD**

foto Jonas Lampens

Luc Muylaert, Sophie De Somere, Viktorien van Hulst

‘WIJ GAAN DE VLAAMSE GOLF WEER IN GANG STEKEN’

door Leen Vervaeke

Ze willen graag samenwerken, en ze geloven dat ze er de geknipte organisaties voor zijn. Theaterfestival Boulevard (‘s Hertogenbosch) en Theater Aan Zee (Oostende) slaan de handen ineen om Vlaamse theatermakers naar Nederland te halen, en Nederlandse naar Vlaanderen. Dat resulteert deze zomer in “Bosch en Zee”. Dankzij dit BesteBuren-uitwisselingsproject spelen twee producties uit Nederland en twee producties uit Vlaanderen op beide festivals.

Hilariteit alom rond de vergadertafel, in het bedrijvige kantoor boven het Oostendse kunstencentrum Vrijstaat O. Viktorien van Hulst en Sophie De Somere, van respectievelijk Theaterfestival Boulevard (NL) en Theater Aan Zee (BE), beseffen plots dat de Vlaamse theatermaker die zij in Nederland willen introduceren, eigenlijk een Nederlandse is. ‘Oeps, niet bij stilgestaan’, lacht Viktorien. Maar dat toont meteen hoe relatief het verschil tussen Nederlandse en Vlaamse theatermakers is.

Theaterfestival Boulevard en Theater aan Zee sloegen dit jaar de handen ineen voor een Vlaams - Nederlandse samenwerking. Ze willen jong talent uit Vlaanderen in Nederland lanceren en Nederlandse theaterbeloftes aan Vlaanderen presenteren. Een win - winsituatie: nieuw bloed op de festivals, en een nieuw publiek voor de theatermakers.

Maar gemakkelijk is zo’n samenwerking niet, zeggen Viktorien van Hulst, Sophie De Somere en Luc Muylaert, eerder dit jaar verzameld rond de vergadertafel. Met zijn drieën hebben ze een brede kijk op de Nederlandse en Vlaamse theaterwereld. Viktorien (42) is artistiek en zakelijk directeur van Theaterfestival Boulevard, Luc (55) is medeoprichter en artistiek leider van Theater Aan Zee (TAZ) en Sophie (36) is programmeur en productie-leider van het TAZ-programma Jong Theater.

Nog maar twintig jaar geleden was er sprake van een ‘Vlaamse golf’: Nederland kon niet genoeg krijgen van Vlaamse theatermakers. Waarom loopt de uitwisseling nu zo moeilijk?

Viktorien: ‘Er zijn twee verklaringen. De eerste is dat Nederlandse podia voorzichtiger en minder scherp zijn geworden, onder invloed van de cultuurbezuinigingen. Ze brengen publieksvriendelijker werk, dat betekent dus grote namen en herkenbare titels. Dan ligt een Vlaams gezelschap minder voor de hand. Een tweede verklaring is dat het voor Nederlandse podia verschrikkelijk duur is om Vlaams werk te programmeren. Je hebt de uitkoop-sommen, die hoger liggen dan in Nederland, maar ook de reisvergoedingen en verblijfskosten. Voor een voorstelling betaal je voor een Vlaams gezelschap snel twee keer zo veel als voor een Nederlands gezelschap. Ook voor Boulevard is dat telkens een hele uitdaging.’

Als het Vlaamse werk duurder is dan het Nederlandse, dan moet het Nederlandse werk interessant geprijsd zijn voor de Vlaamse podia. Kan TAZ daar goed gebruik van maken?

Luc: ‘Daar merken wij helemaal niets van. Om een voorbeeld te geven: wij hebben een heel goede band met theatergroep De Warme Winkel, en we wilden graag hun voorstelling VIVA LA NATURISTERAÇION brengen. Maar dat bleek onbetaalbaar. Door de uit-

koopsom, maar ook door de reis- en hotelkosten. Het gaat altijd over de centen.'

Sophie: 'We zitten op ons tandvlees, de budgetten zijn heel klein. Ik probeer zelf zo veel mogelijk in Nederland naar het theater te gaan, maar dat is niet evident. Omwille van de centen keer ik na elke voorstelling meteen terug naar België, ook op zaterdagavond. Maar als ik naar Amsterdam moet, betekent dat zes uur in de auto. Ik moet dus heel selectief zijn.'

Jullie hebben via het BesteBuren-fonds toch twee Nederlandse makers (De Warme Winkel en Tamar Blom) naar TAZ kunnen halen, en twee Vlaamse makers (Zuidpool en Rebekka de Wit) naar Boulevard. Wat houdt dat in?

Luc: 'Wij gaan de Vlaamse golf weer in gang steken! (lacht) Nee, serieus, we willen een springplank zijn voor Vlamingen in Nederland en voor Nederlanders in Vlaanderen. Ik denk dat wij als festivals fantastische testcases zijn, want wij zijn multidisciplinair. We zijn met literatuur bezig, met muziek, met jeugdprogrammering. Wij zetten iets in gang, of je het nu wil of niet.'

Viktorien: 'Wat heel aantrekkelijk is, is dat we makers meteen kunnen garanderen dat ze tweeënhalve week op een theaterfestival kunnen staan, in Vlaanderen en daarna in Nederland. Er zijn heel veel makers wanhopig op zoek naar plekken om te kunnen spelen. Als wij er samen achter gaan staan, dan hebben ze al tien speelbeurten.'

Sophie: 'Het mooie is ook dat TAZ en Boulevard complementair zijn aan elkaar. Wij brengen op TAZ vooral het werk van jonge makers, sommigen brengen bij ons hun eerste voorstelling. Bij Boulevard volgen ze ook de 'doorgroeiers' op, voor wie bij ons geen plaats is. Dat is een mooie aanvulling.'

Luc: 'Neem een jonge theatermaker als Jetse Bataalaan: die is bij ons begonnen met heel prematuur afstudeerwerk en heeft rustig zijn weg gezocht. Boulevard volgt hem nog altijd op. Dan is het nadien ook leuk voor ons om hem naar TAZ terug te halen.'

Jullie zijn al jaren bezig met de samenwerking. Wat zijn de grootste hindernissen?

Luc: 'Drie jaar geleden hadden wij de eerste gesprekken met Boulevard. Zulke dingen moeten rustig kunnen groeien, je kan dat niet verplicht op-

leggen. Met sommige festivals zou ik nooit kunnen samenwerken, omdat die een totaal andere filosofie hebben.'

Viktorien: 'Je moet weten hoe de ander kijkt en wat hij belangrijk vindt. Niet elk theaterfestival maakt dezelfde keuzes. Dus ga je praten: wat heeft de ander gezien en wat vindt hij daarvan? Dat heeft tijd nodig.'

Luc: 'Het is jammer dat je voor zo'n samenwerking een projectvoorstel moet indienen. Wij zijn heel bewust met de samenwerking bezig, we proberen daar rustig en structureel aan te bouwen. Eigenlijk zou dat structureel ondersteund moeten worden, en niet moeten afhangen van een project dat al dan niet toevallig wordt toegekend. Het kader waarin we onze samenwerking moeten inpassen is te klein voor de grootheid waaraan wij denken.'

Viktorien: 'Als je de samenwerking over de grenzen heen een serieuze basis wil geven, zou je daar een aantal plekken voor moeten aanwijzen: podia of festivals, die daar op langere termijn afspraken over maken. Daar willen wij zeker aan meewerken. Nu houdt de realiteit ons nog tegen.'

De jongere garde lijkt wat makkelijker de grens over te gaan. Is er een kentering in zicht?

Luc: 'Vroeger was het eenrichtingsverkeer van de Vlamingen naar Nederland, nu gebeurt ook het omgekeerde.'

Sophie: 'In de Belgische scholen zitten nu veel Nederlanders. En die blijven ook. Dat is iets recent.'

Viktorien: 'Dat vind ik hoopvol om te zien. Als ze in Vlaanderen op school zitten, bouwen ze ook hun professionele kring hier op. Dat zie je in zo'n groep met Suzanne Grotenhuis en Freek Vielen, die gaan over grenzen heen.'

Daarnet beseften jullie dat één van de 'Vlaamse' theatermakers in jullie projectvoorstel eigenlijk een Nederlandse is: Rebekka de Wit studeerde en speelt weliswaar in Vlaanderen, maar komt toch echt uit Purmerend. Wat nu?

Sophie: 'Dat is nog zo'n mooi voorbeeld van een Nederlandse die hier is blijven plakken. Wij sturen haar nu terug naar Nederland (lacht).'

Viktorien: 'We hadden er helemaal niet bij stilgestaan, en dat is eigenlijk hoopgevend. Het bewijst dat het verschil tussen Vlaams en Nederlands in die nieuwe generatie veel diffuser aan het worden is.'

foto Karin Jonkers

De Warme Winkel/De Hotshop – **DE LADY MACBETH UIT HET DISTRICT MTSENSK**

foto Jean Philippe

Liquid Loft/Chris Haring – **DEEP DISH**

JHERONIMUS BOSCH 500

Schilder en stadsgenoot Jeroen Bosch is wereldberoemd om zijn vakmanschap, originaliteit en zijn verontrustende fantasie. Vooral werd hij bekend als vernieuwer van de beeldtraditie van zijn tijd. De originaliteit van Bosch en zijn rijke beeldtaal inspireren tot op de dag van vandaag. 's-Hertogenbosch herdenkt in 2016 met de meerjarige, internationale culturele manifestatie Jheronimus Bosch het vijfhonderdste sterfjaar van de middeleeuwse schilder (ca. 1450-1516). Boulevard toont voortlopend op het herdenkingsjaar 2016 en met steun van Jheronimus Bosch 500, diverse voorstellingen. Met podiumkunstenaren die werken in het zuiden gaan we zo twee jaar op zoek naar de karakteristiek van de zuidelijke maker. Daarnaast wordt werk van internationale kunstenaars getoond in wie we Bosch menen te herkennen.

We presenteren in het kader van Jheronimus Bosch 500 (Nederlandse) premières van Boukje Schweigman, Het Zuidelijk Toneel/Lucas De Man, FC Bergman, Ultima Vez en Cie. Oposito. Verder werk van Liquid Loft en een korte voorstelling van de Vooropleiding Hedendaagse Dans. Jan Martens verzorgt een workshop.

Het Zuidelijk Toneel & Lucas De Man – RÛMKE EN DE MAN DOOR EUROPA

Zuidelijk Toneel artistiek leider Matthijs Rümke stuurde Lucas De Man op reis door Europa, in het voetspoor van denkers en doeners uit de tijd van Bosch. De première kan Matthijs, al geruime tijd ernstig ziek, niet meer zien. Zijn inspiratie en makerschap eechoot evenwel in RÛMKE EN DE MAN DOOR EUROPA.

Het Zuidelijk Toneel & Lucas De Man – RÛMKE EN DE MAN DOOR EUROPA

"De geblutste en/of gebalsemde zuidelijke ziel, gedrenkt in zachte g's en kolengruis, wordt met muziek, songteksten en monologen brutaal onder de loep genomen. Echter ook met mededogen. Want de zuidelijke theatermaker bepaalt de toon tijdens Theaterfestival Boulevard." (uit: de Volkskrant, 8 aug. 2015)

foto Jean Philipse

De sprekers aan tafel: Pauline Roelants, lid artistieke leiding United Cowboys | Johan Reyniers, hoofd afdeling Dramaturgie van Toneelgroep Amsterdam | Ad 's-Gravesande, intendant Stg. Jheronimus Bosch 500 | Thomas Vriens, historicus en eigenaar cultureel adviesbureau Vriens | Daan Veldhuizen, kunsthistoricus en Bosch-kenner | Gerard Rooijackers, hoogleraar Etnografie en Brabant-kenner | Viktorien van Hulst, directeur Theaterfestival Boulevard

Over Bosch, lihanboutjes en het paradijs

In zijn atelier aan de Markt mengde Jeroen Bosch engelwit, zwavelgeel en boetegrijs. Maar lakmoesrood heeft hij voor 2016 bewaard.

In 2016 zal de proef het moeten uitwijzen: lukt het Den Bosch om de wereld in dat 500ste sterfjaar van haar schilder te verbazen? Een retorische vraag, vindt Theaterfestival Boulevard. Túúúrlíjk lukt dat. Mits het herdenkingsjaar uitstijgt boven living statues van leprozelijders, kluchtige theaterversies van 'De Keisnijing' en – in Bossche traditie – iets te ruime aandacht voor de Tuin der Fusten. Gelukkig zijn de voortekenen gunstig. Ook de Boulevard zal stevig uitpakken tijdens Bosch500. Enerzijds met internationale bijdragen, anderzijds met werk van zuidelijke theatermakers/choreografen, onder wie Dries Verhoeven en Jan Martens. Nog een half jaar te gaan. Een geschikt moment voor een tussentijdse gedachte-exercitie met culturele denkers en doeners, vond Viktorien van Hulst. "Ja, ik kom", zei elke genodigde.

Vraagtekens

Een eettafel, in de Verkade-fabriek. De nieuwe festivaldirecteur verwelkomt haar tien gasten – zie kadertekstje – met verse geestdrift op een bedje van vraagtekens. Wat kenmerkt de kunst van Bosch? Waar raakt dat aan de podiumkunstaars van de 21ste eeuw? Kun je spreken van zuidelijke kunst? Zelf ziet ze sterke overeenkomsten tussen Bosch en theater dat haar sterk aanspreekt. Trefwoorden: beeldend, zinnelijk, gul, ontregelend.

Dionysische kunst, waarin instincten, ontregeling en extase groen licht krijgen. Tegenhanger is de kalmere apollinische kunst. Die geeft de voorkeur aan maat, orde en harmonie. Er volgt een gesprek van anderhalf uur, dat haast bezwijkt onder de vele ideeën, standpunten en overtuigingen. De essentie? Antwoord: het Higgs Boson-deeltje is makkelijker te vinden dan de kern van het gesprek. Toch enkele aantekeningen van het servetje.

Bijbel

Volgens historicus Thomas Vriens is de zuidelijke liefde voor beeld terug te voeren op het katholicisme. "Het werd katholieken ontraden om de bijbel te lezen. Dat zou tot verkeerde interpretaties kunnen leiden. De priester was de enige die de juiste uitleg had." Hulp kreeg hij van schilderingen, beeldhouwwerken en rituelen – met een theatrale inslag. Zij beeldden de ware weg uit. Boven de rivieren gold juist de traditie van het woord. In elke huiskamer klonken oudtestamentische waarschuwingen. Bij Wolkers, Siebelink en andere noorderlingen voel je de beklemming van het Woord.

Vijf vingers

Al heeft beeldcultuur volgens Gerard Rooijackers nog altijd een wat goedkoper imago dan woordcultuur, toch hoeft Brabant zich niet ondergeschikt aan 'Holland'

te voelen. In de zeventiende eeuw was Brabants het ABN van de lage landen. De zestiende-eeuwse arts en humanistische filosoof Johannes Goropius Becanus uit Hilvarenbeek had zelfs snoeiharde bewijzen dat Adam en Eva in het paradijs louter Brabants spraken. Beeldkunst biedt bovendien voordelen. Je kunt haar op allerlei manieren uitleggen, glunderen zuiderlingen. Bij de kale taal uit de klei- en veenstreken ligt dat al moeilijker. "Bij ons heet dit artikel 5", lacht Gerard Rooijackers terwijl hij alle vingers van zijn Brabantse hand spreidt. "In het noorden heet dat hypocrisie", klinkt het van de andere kant van de eettafel.

Tussen de toetjes blijven twee thema's uit het werk van Bosch hangen. Beide spreken makers en publiek van nu aan: geestverruiming in alle betekenissen en de angst voor het einde der tijden – de Apocalypse nadert, menen sommigen. Voer voor makers!

Afscheid. Buiten loopt een man bij snackbar 't Zand met een dampende doos naar buiten. Een vrouw start een scooter. Voor hij achteropstapt, heeft ze nog een vraag. "Hèdde gij ôk dâ lihanboutje veur Frank?" Hij knikt. Geruststellende dialoog. Brabants is nog altijd de voertaal in het paradijs. [EA]

VOORSTELLINGEN MEDE MOGELIJK GEMAAKT IN HET KADER VAN DE INTERNATIONALE MANIFESTATIE JHERONIMUS BOSCH 500:

Liquid Loft/Chris Haring – **DEEP DISH**

Het Zuidelijk Toneel & Lucas De Man – **RÛMKE EN DE MAN DOOR EUROPA**

Schweigman&/Het Houten Huis – **CURVE**

Toneelhuis/FC Bergman – **HET LAND NOD**

Ultima Vez/ Wim Vandekeybus – **SPEAK LOW IF YOU SPEAK LOVE**

Cie. Oposito – **KORI KORI**

Liz King/Vooropleiding Hedendaagse Dans – **SCHWANENSTURM**

Jan Martens – **WORKSHOP**

foto Karin Jonkers

Schweigman&/Het Houten Huis – **Curve**

CURVE & RÜMKE EN DE MAN DOOR EUROPA

“Een mystieke wandeling en een warmbloedige geschiedenis-les op Theaterfestival Boulevard. Ze verdienen beide een groot publiek.” (uit: de Volkskrant, 10 aug 2015)

Schweigman& Het Houten Huis – CURVE

“Volgens sommigen is er een tunnel van licht waar je doorheen gaat als je sterft. Zou kunnen, er zijn mensen met een bijna doodervaring die zo iets beschrijven. Zelf vind ik de schilderijen waarop zulke tunnels van licht staan afgebeeld tamelijk kitscherig. Wolkjes met een eng oog of een man met een baard aan het eind.. Maar nu heeft beeld-dans-designkunstenaar en algemeen knuffeldier Boukje Schweigman dus een tunnel van licht gemaakt, en kan ik me de aantrekkingskracht van zo’n ervaring opeens heel goed voorstellen.

Enfin. Het is mee te maken, midden op een verkeersplein in Den Bosch. Van Theaterfestival Boulevard kreeg Schweigman de ruimte om een enorm object te bouwen, van vederlichte, spierwitte kunststof. Het is een ronde tunnel, een curve, en zo heet dit project dan ook: Curve. Je gaat erin en eruit via iets heel zachts en knuffeligs, in iets wat het best te omschrijven valt als een omgekeerde geboorte, en komt een klein halfuurtje later weer naar buiten op een vergelijkbare manier. Daar tussenin maak je dingen mee, die elke beschrijving tarten, maar die je een heel goed, maar totaal onthecht gevoel geven.

Boukje Schweigman is specialist in het op een extreme manier spelen met je werkelijkheidsbeleving. Haar voorstellingen behandelen soms enge thema’s en bevatten dreigende objecten, maar altijd slaagt ze erin om die objecten en thema’s om te keren in iets dat je omhelst. En in iets waardoor je ook dolgraag omhelst wilt worden. Haar performers zijn getraind in het geven van dat vertrouwen, zij kunnen dwars door je comfortzone heen naar iets waar het nog beter toeven is, als je het eenmaal durft toe te laten.

“Vertrouw op de maker.”

Je kunt Curve maar het beste ondergaan. Het begeleidt ontboren en geboren worden, deze kunstzinnige bijna dood ervaring, tart elke beschrijving. En vertrouw op de maker.

Nooit gedacht dat ik dat nog eens hardop zou zeggen.”

(uit: Cultureel Persbureau, Wijbrand Schaap, 9 augustus 2015)

foto Jean Philipse

Lisah maakt Roezemoes – **SLAPEN**

TALENTONTWIKKELING/FABRIKAAT

Jonge makers zijn goed vertegenwoordigd in het programma van Theaterfestival Boulevard. Met een aantal van hen zijn meerjarig afspraken gemaakt binnen de context van PLAN talentontwikkeling Brabant. Anderen krijgen naast hun speelbeurten ondersteuning op het gebied van ondernemerschap of we fungeren als sparringpartner binnen hun artistieke ontwikkeling. Vanuit Stichting Bosse Nova zijn we penvoerder in diverse aanvraagtrajecten. We werken samen met Fontys Academie voor Drama en organiseren de Van Gogh Pitch.

Met de eenmalige bijdrage van het Fonds Podiumkunsten ten behoeve van nieuwe makers kunnen we Wild Vlees/Tamar Blom in ons nieuwe huis Pand 18 laten werken aan een nieuwe productie voor 2016. Andere makers betalen we een hogere uitkoopsom voor hun presentaties op het festival van 2015. Ook gebruiken we een deel van de incidentele fondsbijdrage om Pand 18 in te richten voor repetities. Op deze plek is ook letterlijk ruimte voor jonge makers in de studio en theaterzaal.

VOORSTELLINGEN VAN JONGE PODIUMKUNSTENAARS OP THEATERFESTIVAL BOULEVARD 2015:

Frascati Producties/Anoek Nuyens – **HULP**
Hans Beckers – **CLANGDELUM CINEMATOGRAPHICA**
Rebekka de Wit – **PRESENTATIE VAN HET ONGECENSUREERDE MOPPENBOEK**
Wild Vlees/Tamar Blom – **BODY ON/BODY OFF**
DansBrabant, Guilherme Miotto – **SCHAU'N SE MAL UM DIE ECKE**
DansBrabant, Hilde Elbers/Lea Martini – **THE ANIMATED**
DansBrabant, Arno Schuitemaker – **TOGETHER_TILL THE END**
Sabine Molenaar/Sandman – **TOUCH ME**
Eva Line de Boer – **HALLO ANGST**
Lisah maakt Roezemoes – **SLAPEN**
Jessie l'Herminez – **LOS ZANDBOX**
Katja Heitmann – **ITERNAL PLAYGROUND**
TAAT – **KHOR II**

PLAN TALENTONTWIKKELING BRABANT

De nieuwste generatie makers van theater, dans en circus krijgt in Noord-Brabant meer kansen dankzij PLAN voor talentontwikkeling Brabant, waarin producenten, podia én festivals samenwerken. Veelbelovende talenten krijgen ondersteuning bij de ontwikkeling van hun handtekening, het cultureel ondernemerschap, de opbouw van publiek en de zichtbaarheid van hun werk. In elke fase staat de juiste partner met zijn expertise, faciliteiten en netwerk klaar. Naast langere trajecten met de geselecteerde makers biedt PLAN in 's-Hertogenbosch, Tilburg, Breda en Eindhoven via broedplaatsen ruimte voor onderzoek en experiment.

Makers die in 2014-2015 ondersteund worden zijn Lisah Baert, Katja Heitmann, Eva Line de Boer en Sabine Mole-naar. Werk van deze makers is te zien tijdens Theaterfesti-val Boulevard. In het kader van PLAN Broedplaats werken we met Eva van Pelt, Jessie l'Herminez en Tamar Blom. Eind 2015 ontvangen we het bericht dat zowel Katja Heit-mann als Eva Line de Boer zijn gehonoreerd voor de nieuwe makers regeling van Fonds Podiumkunsten. Een opsteker voor de PLAN partners, in het bijzonder voor de mentoren van respectievelijk DansBrabant en Festival Cement.

FONTYS HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN

Theaterfestival Boulevard en Fontys Hogeschool voor de Kunsten (FHK) werken al jaren samen in het project de **ENTREEPRIJS**, dat wordt ondersteund via het Steunfonds van Fontys Hogeschool voor de Kunsten. Deze samen-werking biedt studenten een kans om zich voor te stellen aan een breed publiek en vormt voor hen een brug naar het werkveld, een springplank naar de beroepspraktijk. Een commissie selecteert afstudeerplannen, bespreekt en bekijkt op meerdere momenten de voortgang en ont-wikkeling van de afstudeervoorstellingen en besluit wel-ke geschikt zijn om op Theaterfestival Boulevard mee te dingen. Het gebouw van De Muzerije wordt omgedoopt tot Fontys Theater en is het podium voor werk van studenten uit diverse podiumkunstopleidingen.

IN HET FONTYS THEATER TE ZIEN:

Eline de Jong – EEN MEDEA/ Lois van de Ven – LA CAPITANA, Nathan van Groenigen – JE BENT EEN CLOWN, TOT ZIENS, Iris Heusschen – RAUW, Jorg van den Kieboom – HOE PEER EEN POES WERD.

Daarnaast zijn er vijftien andere werken van studenten te bewonderen in het programma: **STUDENTEN IN DE ETALAGE**. Een gratis programma met korte presentaties en exposities van de verschillende opleidingen van FHK. Een kans om kennis te maken met de talenten van morgen.

De Fontys Entreprijs voor uitvoerende kunstenaars, voor studenten van één van de uitvoerende richtingen van FHK (Conservatorium, Master of Music, Dance Academy, Academy for Circus and Performance Arts, Academie voor Muziek- en Musicaltheater en Rockacademie) wordt gewonnen door Eline de Jong (Academie voor Muziek- en Musicaltheater)

Uit het juryrapport: *“Eline de Jong zet met “Een Medea” een overtuigende voorstelling neer en dit zowel theatraal als muzikaal. Een mooi scènebeeld en een intrigerende tekst vormen de basis voor een muziektheatervoorstelling over het onvermogen van de man om te communiceren en het onvermogen van de vrouw om te relativeren.”*

De Fontys Entreprijs voor Kunstvakdocenten, voor stu-denten van één van de docerende richtingen van FHK (Academie voor Theater, dans, - en muziekeducatie) wordt gewonnen door Iris Heusschen.

Uit het juryrapport: *“Iris Heusschen maakt filmisch theater, met door elkaar gemonteerde beelden, ondersteund door pakkende muziekfragmenten. Daarnaast beschikt deze ma-ker over een groot reflectief vermogen, hetgeen een indruk-wekkende persoonlijke voorstelling heeft opgeleverd die raakt en ontroert en nog lang beklijft.”*

De winnaars ontvangen op 16 augustus 2015 uit handen van gedeputeerde Henri Swinkels hun prijs. Zij starten met artistieke en productionele begeleiding en een werk-budget van € 7.500 een traject richting Theaterfestival Boulevard 2016.

AVANS HOGESCHOOL

Studenten van de opleiding Communication & Multime-dia Design ontwikkelen tijdens een blok van acht weken een werkende, interactieve ruimtelijke opstelling voor Theaterfestival Boulevard. Het festival is betrokken bij lessen en tussentijdse beoordelingen. Eén werk wordt geselecteerd voor het festival en is in het Mariapaviljoen dagelijks actief rond de diners met makers.

foto Jean Philippe

Katja Heitmann – EXPOSITIE: INTERNAL PLAYGROUND

foto Jean Philipse

DefDef & Wing Nuts Decor – VERFIE

VAN GOGH BRABANT 2015

In samenwerking met de overkoepelende organisatie Van Gogh 2015 en zuidelijke land- en tuinbouworganisatie ZLTO nodigen we makers uit een voorstel te doen voor een korte familie- locatievoorstelling, geïnspireerd op Vincent van Gogh. Er worden 46 plannen ingestuurd en door een leescommissie beoordeeld. Tien makers worden uitgenodigd hun plan voor elkaar en een jury te presenteren. De jury, bestaande uit Jetse Batelaan (artistiek leider Theater Artemis), Leonie Clement (artistiek leider Theater Artemis), Rebecca Nelemans (kunsthistorica) en Nathalie Dielissen (hoofd marketing& communicatie, het Noordbrabants Museum), beoordeelt tijdens de Van Gogh Pitch de plannen.

Naar aanleiding van presentaties worden vier makers in staat gesteld hun voorstelling te realiseren. De voorstellingen gaan in première in het Noordbrabants Museum tijdens Theaterfestival Boulevard 2015 en zijn daarna te zien in verschillende gemeenten in Noord-Brabant. ZLTO organiseert een nazomer tournee langs verschillende agrarische bedrijven.

DefDef & Wing Nuts Decor – VERFIE

“Verfie is een coproductie van Theatercompagnie Defdef en Wing Nuts Decor waarin acteur Jelle De Wit ons deelgenoot maakt van de werking van een grote kist die een kunstmaakmachine blijkt en oogt als een primitieve 3D printer. Hij pikt een jochie van een jaar of tien uit het publiek die hij met gemak zover krijgt om in de kist te kruipen waarna er na de nodige magie twee schilderijen, een zelfportret en even later zonnebloemen, uit de machine komen rollen. Snel daarna komt de jonge vrijwilliger met een rode zakdoek aan het oor de machine uit. De Wit is een aantrekkelijke verteller die het publiek met gemak meeneemt in zijn rijke verbeeldingskracht”. (uit: Scenes.nu, 12 augustus 2015)

PRODUCTIES IN HET KADER VAN VAN GOGH 2015:

DefDef & Wing Nuts Decor – **VERFIE**

Poppentheater Irene Laros – **DAG VAN GOGH**

Het Gele Huis/Eva K. Mathijssen – **HET OOR VAN VAN GOGH**

Klang – **DE SCHILDER EN DE KRAAI**

IN HET KADER VAN TALENTONTWIKKELING WERKEN WE SAMEN MET:

KUNSTBENDE NOORD-BRABANT, AVANS HOGESCHOOL; opleiding COMMUNICATION & MULTIMEDIA DESIGN en KONING WILLEM I COLLEGE; Theaterstudenten van de ACADEMIE MEDIA, ART & PERFORMANCE.

foto Karin Jonkers

Sabine Molenaar/Sandman - **TOUCH ME**

ALLES GEGEVEN

Een prachtige rubriek in de Boulevard Dagkrant; 'Alles gegeven'. In de eerste seconden na hun voorstelling laten dansers en acteurs zich zien. Meteen voor de camera. Zonder opsmuk. De grimas wint het van de grime. Ze zijn blij of verdrietig of in trance. Of alles tegelijk. Welkom in de kleedkamercarrousel van emoties.

foto Karin Jonkers

DansBrabant: Guilherme Miotto/Hilde Elbers/Arno Schuitemaker – **DRIELUIK**

foto Karin Jonkers

Pieter Ampe & Benjamin Verdonck/CAMPO – **WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD**

United Cowboys – STAND ALONE

foto's Jean Philipse en Karin Jonkers

Boven: Jetse Batelaan van Artemis in gesprek met publiek – **TAFELN MET MAKERS**
Onder: Meral Polat – **NACHTSESSIE**

THIS MUST BE THE PLACE

Het tweede festivalhart

Dramaturgen Nina Aalders en Paul Slangen ontwikkelen het concept voor TRAMKADE. Een nieuwe festivallocatie met een eigen programmering. Locatie: een voormalige veevoederfabriek, door de Gemeente 's-Hertogenbosch voor tien jaar vrijgemaakt voor nieuwe ontwikkelingen en ideeën.

We zien Boulevard als een jaarlijks in de stad gegrond ritueel, waar bezoekers en kunstenaars samenkomen. Het festival als een plek en moment waar mensen naar uitkijken, om samen nieuwe ervaringen op te doen, na te denken, contact te maken, ideeën uit te wisselen. Het festival als een ode aan het samenleven, aan democratie en de kracht van verbeelding. Het nieuwe programma-onderdeel onderstreept de ontmoeting en bouwt die uit. Daarnaast speelt het in op een groeiende behoefte bij theatermakers om hun werk dieper te wortelen in de stad of de sociale realiteit waarin zij hun werk tonen. Sommigen doen dat door een aantal weken onderzoek voor hun voorstelling te verrichten in 's-Hertogenbosch, of actief het gesprek op te zoeken. TRAMKADE geeft ook ruimte aan deze interactieve tendens. De locatie wil zo in sfeer en intimiteit het alternatief van het drukke festivalplein Parade zijn. Niet als concurrent, maar als plek waar verlenging en verdieping van de ontmoetingen kan plaatsvinden.

We nodigen kunstenaars uit om theatrale installaties te maken, waarbij de ontmoeting tot thema is verheven. Kunstenaars die met hun voeten in de sociale en politieke realiteit staan en het met elkaar én met hun publiek willen hebben over wat hen beweegt. Daarnaast worden grotere voorstellingen geprogrammeerd in de hallen van de voormalige veevoederfabriek.

In het buitengebied van het oude fabrieksterrein wordt een festivalterrein gecreëerd specifiek gericht op het faciliteren van ontmoeting. Ronde tafels, intieme gespreksruimten. De plattegrond en het meubilair worden speciaal voor Boulevard ontworpen.

Zo ontstaat een plek waar de ontmoeting tussen kunstenaar en publiek centraal staat. Een plek waar ruimte is – zowel in vorm, inhoud alsook in sfeer – voor een goed gesprek; waar zowel de ervaren bezoeker alsook de nieuwsgierige nieuweling zich uitgenodigd voelt om ervaringen te delen en makers te ontmoeten.

Een dag voor de opening van het festival wordt op het terrein asbest gevonden en gaat, terwijl de installaties gebouwd zijn, de grote hal is ingericht, de sfeerverlichting brandt, het hek om het gebied op slot. Een grote teleurstelling voor makers en organisatie.

Het lukt –met de onwaarschijnlijk grote bijval van de gemeente, eigenaren van locaties en vele handen uit de stad– om binnen 24 uur alternatieve locaties voor het programma te vinden. Het personeel van het Mariapaviljoen, op het voormalige Gasthuisterrein, schort zijn vakantieplannen op en stelt zijn locatie als nieuw centrum beschikbaar.

In het Mariapaviljoen brengen we het gespreksprogramma, het grootste deel van de installaties en de 'huiswerk-klas' van de provincie Noord-Brabant samen, waardoor de inhoudelijke samenhang als ook het 'ritme' van deze programmering kan blijven bestaan.

Een aantal projecten wordt verplaatst. Zo neemt het Noordbrabants Museum TAAT (KHOR II) onder zijn hoede en verplaatst Jan Martens zijn workshop met mensen uit de stad naar de Verkadefabriek. Voormalige garage Pompen & Verlouw herbergt voorstellingen die in eerste instantie in de grote fabriekshal waren gepland: De Hotshop/ De Warme Winkel, Anoen Nuyens/ Frascati Producties, Sabine Molenaar, Theater Zuidpool.

PROGRAMMA MARIAPAVILJOEN

**Lotte van den Berg, Dennis Molendijk,
Daan 't Sas – VISIOENEN #'S-HERTOGENBOSCH**

Onder leiding van Lotte van den Berg vinden stadsgesprekken plaats. Dagelijks wordt een vrijplaats gecreëerd om anders met elkaar in gesprek te gaan, de kijkkaders op te rekken en elkaars grenzen te verkennen. Iedere dag wordt met betrokkenen van een domein uit de stad 5 uur lang gesproken. Onderwerpen zijn onder meer: stedelijke

vernieuwing, de zorg, het onderwijs, dood & rouwverwerking. "In bewustzijn van verschillen, elkaars onvermogen omarmend", zoals wordt teruggekoppeld door een deelnemer. Het buiten de kaders denken wordt als inspirerend en confronterend beschouwd. De gesprekken vormen de ruggengraat van het programma in het Mariapaviljoen. Daar ontmoeten verschillende Bosschenaren en mensen van buiten de stad elkaar door samen na te denken over hun gezamenlijke vak, dagelijkse praktijk of doelgroep. Ook makers schuiven als deelnemer aan: Casper Van deputte spreekt mee tijdens de middag over onderwijs. Choreograaf Ann van den Broek in het gesprek over dood & rouwverwerking. Lotte van den Berg zet mensen aan tot het verbeelden, tot het opnieuw kijken. Filmmaker Miriam van Beurden portretteert de groep aanwezigen dagelijks in een korte film.

In het Mariapaviljoen is ruimte voor actualiteit. Na de asbest ontwikkelingen rondom TRAMKADE, wordt het thema 'veiligheid' toegevoegd en wordt met een groep betrokkenen uit onder meer de wereld van beveiliging, crisisbeheersing en bestuur een middag gesproken over de (on)mogelijkheid risico's te beheersen in onze samenleving.

De gesprekken vragen om verbreding; zowel onder meer deelnemers als buiten de festivalperiode. Er is honger naar dergelijke betekenisvolle ontmoetingen. Zo blijkt ook bij de 'terugkomdag' die we in december organiseren. Aan die vraag komen we tegemoet in 2016.

TAFELN MET MAKERS

Aan ronde tafels spreken verschillende makers met hun publiek over hun inspiratie. Op hun beurt kunnen de makers hun publiek beter leren kennen. De gesprekken komen gemakkelijk op gang. Een geslaagde formule. De ontmoetingen worden door studenten van Hogeschool Avans middels een installatie 'gevangen' en 'visueel geïnterpreteerd'. Wanneer de maker zich weer naar zijn voorstelling spoedt, ontketenen de visuele uitkomsten een uitwisseling over het gesprek dat juist heeft plaatsgevonden. In de eet-uren nuttigen ook theatermakers hun maaltijd op het terras en schuiven festivalbezoekers aan. Dan zien we de beoogde TRAMKADE; laagdrempelige ontmoetingen tussen kunstenaars en publiek. Theatermakers die met hun gezelschap hun avondeten nuttigen en bezoekers van installaties die nog even napraten en een drankje drinken. Maar ook nieuwsgierige blikken, verhitte gesprekken, warme en volle hoofden, een geconcentreerde performer of een geëmotioneerd verslag van een gesprek.

De installaties van Peter Verhelst/NTGent (**LATEN WE BERGEN BOUWEN**), Geartsje van der Zee (**IK EN HONDERDDUIZEND**) en Alexandra Broeder (**RILKE**) worden zonder uitzondering uitstekend bezocht, met name

ook door jonge geëngageerde dertigers. De programma's 'besmetten' elkaar. Mensen gaan na een voorstelling nog even een aantal installaties in, en sluiten daarna aan voor de muzikale NACHTSESSIE: een intiem concert door artiesten die met ander werk al op het festival te zien zijn. Het miniconcert vormt een sfeervolle en gezamenlijke afsluiting van de dag, geeft de makers een kans om zich van een andere kant te laten zien en is voor de bezoekers een kans om met andere (onbekende) bezoekers in gesprek te raken.

BRIEVEN AAN EEN JONGE DICHTER

In boekhandel Heinen 's-Hertogenbosch worden tijdens Boulevard 21 exemplaren van Rilke's 'Brieven aan een jonge dichter' verkocht. Niet toevallig, want naast het Mariapaviljoen staat een prachtig geel krattenhuisje waarin men de performance RILKE van theatermaker Alexandra Broeder kan ervaren. In deze performance spelen de brieven van Rilke een grote rol.

Een bijzondere samenloop van omstandigheden is de plotselinge nabijheid van Katja Heitmann's performances in het nabij gelegen winkelcentrum De Arena. Het werk van Heitmann sluit inhoudelijk en in vorm naadloos aan bij het werk dat in en om het paviljoen wordt getoond: het vraagt een actieve houding van het publiek en be vraagt de ruimte tussen realiteit en verbeelding. Een interessante wederzijdse bevruchting, in inhoud en publiek. Heitmanns dansperformance, bestaande uit drie onderdelen, kan gedurende de hele dag bezocht/aangetroffen worden door festivalbezoekers en winkelend publiek.

TRAMKADE/ Mariapaviljoen bewijst ook zonder de oorspronkelijke locatie zijn waarde als tweede ontmoetingsplaats voor het publiek en kunstenaars. Op en om het tweede festivalplein vindt verdichting plaats van de grote festivalgedachte: een plek waar via verbeelding ontmoeting plaatsvindt. Het is prikkelend en veelzeggend dat een actuele gebeurtenis als de vondst van een asbestvezel, de waarde van het festival en de rol die het kan spelen zichtbaar maakt. Aan het festival wordt waarde gehecht door een grote groep bewoners van de stad, getuige de vele adhesieverklaringen en toegestoken raad en daad als de geplande locatie wordt gesloten. En het festival dient als katalysator voor een actueel gesprek over tendensen in de samenleving, heel specifiek dit jaar over de hang naar veiligheid en risicobeheersing.

REACTIES UIT PERS ROND TRAMKADE/ MARIAPAVILJOEN

*“Het misverstand is begrijpelijk. Een dag vóór het begin van Boulevard werd bij een meting op festivallocatie Tramkade – de voormalige mengvoederfabriek De Heus – een “zeer lage concentratie asbestvezels” in een dotje mos uit een dakgoot gevonden. Te klein voor een bijrolletje in REUZEN van Theater Artemis, te opzichtig als guerrilla marketing voor de voorstelling HALLO ANGST van Eva Line de Boer. Piep, zei de poort. Knerp, knarste de sleutel. Het fabriekshek ging op slot. Op het complex bleven zinkvioletje, loodkruid en verbazing uit. Zij groeien verder.”
(uit: BLVRD vandaag, 8 aug 2015)*

“Binnen 24 uur heeft het festival daarna, met hulp van zo’n beetje iedereen in de stad, alternatieve locaties gevonden. Een mooi staaltje van saamhorigheid en eensgezindheid in een tijd waarin cultuur nogal eens naast de samenleving wordt gezet door politiek en bedrijfsleven. Het kan dus anders. Bewijst Den Bosch. De stad omarmt de kunst” (uit: Cultuurpersbureau, 7 aug 2015)

“In en rondom het Mariapaviljoen zijn makers neergestreken met installaties die van de ene op de andere dag dakloos werden. De Tramkade werd ontmanteld: als een uiteengeslagen zwerm vogels moest men elders heil zoeken. Over het lot van die Tramkade gaat nog lang gesproken worden. Theater mag zich dan bedienen van illusies, maar als er één illusie is waar de Boulevard en haar bezoekers niet op zitten te wachten dan is het wel de illusie van veiligheid.” (uit: BLVRD vandaag, 11 aug 2015)

“Met een kleine toast werd zondagmiddag de vervanger van de Tramkade geopend. Een kleiner, intiëmer hart van het festival, waar iets meer van de bezoeker verwacht wordt, vertelt Nina Aalders, programmeur van – eerst – de Tramkade. “Hier moeten intieme ontmoetingen plaatsvinden. Bezoekers moeten zich over durven geven.” (uit: Brabants Dagblad, 10 aug 2015)

“In Het Mariapaviljoen, een restaurant gevestigd in een een oud sanatorium, vinden nu de ontmoetingen plaats van Boulevard 2015. Want om ontmoetingen gaat het: tussen mensen onderling, maar vooral tussen mensen en de stad, tussen kunst en leven. En tussen kunstenaars en publiek.” (uit: Cultuurpers, 11 aug 2015)

foto Karin Jonkers

Dagkranten

GAZET VAN KIPPENVEL

Acht keer verschijnt de BLVRD Dagkrant. 'gazet van kippenvel geschreven voor de dunhuidigen die ontroering niet mijden'. Een sterke redactie tekent voor een krant met een goede afwisseling tussen verdieping en verstrooiing. Er is krachtig fotomateriaal, een strakke vormgeving en een variatie van achtergrondartikelen, recensies, sfeerverslagen en kort nieuws.

foto Mariëlle van der Wardt

Redactie dagkrant

foto Jean Philippe

MATZER Theaterproducties – THREE SISTERS IN CONCERT

DYNAMISCHE HART VAN THEATERFESTIVAL BOULEVARD

Van oudsher het kloppende hart van Festival Boulevard: Festivalplein Parade brengt bezoekers, kunstenaars en artiesten uit alle windrichtingen en van divers pluimage bij elkaar. De drempel is hier laag, de lat ligt hoog: kwaliteit is voorwaarde, verrassing en verbeelding vieren hoogtij. Op Festivalplein Parade kom je elkaar tegen, zie je internationaal straattheater en laat je je verleiden in tentjes korte voorstellingen van zeer verschillende theatermakers te bezoeken.

BLVRD THEATER

Centraal en nieuw op het plein: het BLVRD THEATER. Een grote theatertent waar volledige (langere) voorstellingen te bezoeken zijn. Je wordt aan de deur genodigd binnen te treden en ziet voor een vriendelijke prijs gedurende de dag familie en/of kindervoorstellingen, 's avonds een muzikale avondvoorstelling en tegen middernacht een

band als gratis afsluiter. De optredens van de bands trekt voor een groot deel studenten en jongeren aan.

Het BLVRD THEATER biedt een gevarieerd aanbod voor een groot en divers publiek. Met deze programmering groeit het aanbod voor kinderen in de middaguren.

“Op onverwachte locaties en bestaande podia waaiert Theaterfestival Boulevard uit over de hele stad 's-Hertogenbosch. Maar het hart blijft toch de Parade, het plein naast de Sint-Jan: een ongedwongen mix van terrasjes, ijscoorren, kinderspeelplekken en allerhande tentjes met een zeer divers aanbod van jeugd-, mini- en straattheater” (uit: Trouw, 10 aug 2015)

‘In het kleine tentje waarin de jonge zangeres en theatermaker Eva van Pelt tijdens Theaterfestival Boulevard haar publiek ontvangt, zingt ze in een kort programma een handvol krachtige, rijke liedjes’ (Over tentjesvoorstelling NEST. Uit: Theaterkrant, 6 aug 2015)

‘Who’s afraid of Romeo & Julia is vooral heel sympathiek en nodigt uit om met de speler mee te denken. Als aan het slot de briefjes worden voorgelezen waarop de bezoekers aan het begin hun definitie van liefde hebben gegeven, ontstaat er een spannende symbiose tussen zaal en spelers. Iemand heeft alleen maar de naam van zijn geliefde genoteerd, en dat is hartverwarmend.’ (Over tentjesvoorstelling WHO’S AFRAID OF ROMEO & JULIA. Uit: Theaterkrant)

foto Karin Jonkers

Jelle Amersfoort – **MEEZINGEN!**

VOORSTELLINGEN VOOR KINDEREN IN BLVRD THEATER:

Bonte Hond – **AAIPET**

Project Sally – **JEUK**

Laika – **NIPT**

Jelle Amersfoort – **KINDERPOPCONCERT**

Pieter Tiddens & Marlies Helder – **DE OPA EN OMA ZOMERSHOW**

LISenIMKE – **THUIS BEST**

Maas theater en dans – **EITJE**

AVONDVOORSTELLINGEN IN BLVRD THEATER:

MATZER Theaterproducties – **THREE SISTERS IN CONCERT (première)**

Toneelgroep Maastricht – **WAAR HET VLAKKE LAND GAAT PLOOIEN**

Stephanie Louwrier – **CLUB MISFIT**

Sven Ratzke – **SVEN RATZKE IN CONCERT**

Geert Hautekiet – **KARKARKAR AMEL (NL première)**

Kunstbende Noord-Brabant & Popsport Brabant – **THE BEST OF**

BANDS IN BLVRD THEATER:

Zorita, Mountain Bike, Akua Naru, Tiny Legs Tim, The Spectors, Pondertone, Nouveau Vélo, The Soul Snatchers ft. Jimi Bellmartin, Band of Beginners, Nele Needs A Holiday, Hymn for her

foto Karin Jonkers

TENTJES

Vertrouwd op Festivalplein Parade; de kleine tentjes met zeer divers werk. De tentjes hebben capaciteiten van 30-90 en worden door de makers/artiesten zelf beheerd. De kracht van het concept bevindt zich in de laagdrempeligheid en de korte duur (10-40 minuten) van de voorstellingen, waardoor meerdere tentjes op een avond worden bezocht en makers artistieke risico's kunnen nemen.

In 2015 presenteren we 18 verschillende titels in verschillende genres: dans, muziek, theater, muziektheater, film. Een groot aantal daarvan wordt speciaal voor Boulevard en/of in coproductie gecreëerd. We introduceren ook 'Parade extended', waarbij bezoekers met de makers vanaf het plein naar een andere locatie lopen om de voorstelling te bekijken.

Het concept inspireert. Het grootste podiumkunstenfestival van Zuid-Afrika – Klein Karoo Nasionale Kunste-fees – vraagt Boulevard om aan Zuid-Afrikaanse theatermakers het concept over te dragen. Als voorschot op een Zuid-Afrikaans ingevuld tentjesprogramma op het festival in Oudtshoorn, nodigt het KKNK de Boulevard-producties ZOMAARGASTEN en IVOREN TOREN uit in 2016 in Zuid-Afrika te spelen.

Rachel Zweije – SOEPMONSTERS

Een lieflijk idee waar Boulevard als coproducent instapte. In een groentekas op het plein is een peuterrestaurant (1+) ingericht. Kinderen zitten in bad om te eten en om vies te worden. Bij SOEPMONSTERS proeven kinderen soep van groenten als pastinaak, aardpeer, biet en pompoen. En als de soep op is mogen ze zelf afwassen met sop.

Eva van Pelt – NEST

In 2014 stond singer-songwriter Eva van Pelt na het winnen van de BLVRD-pitch op Theaterfestival Boulevard. Nu is ze er weer. "Haar performance – met dank aan Sesamstraat – is sterk, de muziek eveneens. Maar vooral haar stem overweldigt. Daar staat ze, in haar tentje aan de voet van de Sint-Jan. Of het gebrandschilderde glas haar optredens barsteloos kan doorstaan, is nog de vraag. Weliswaar is Eva klein, dun en breekbaar, maar dat is een flesje nitroglycerine ook. Beware, she's explosive"
(uit: BLVRD Vandaag, Eric Alink, 8 aug 2015)

'In spitsvondige taalconstructies, onverwachte poëzie en creatieve vondsten blinkt Woorden van papier echt uit.' (Over tentjesvoorstelling WOORDEN VAN PAPIER. Uit: Theaterkrant)

Miesjel van Gerwen/Jacqueline Hamelink – DE IVOREN TOREN

In DE IVOREN TOREN laten tekenaar Miesjel van Gerwen en celliste Jacqueline Hamelink zich leiden door klank, beeld en publiek. Het gezamenlijk doel is het vinden van schoonheid in horen, zien en voelen. In beeld en klank. Het publiek beslist wat leidend is: de muziek of de tekening. Na afloop mag iemand uit het publiek met de tekening naar huis. Bezoekers mogen een inspiratiewoord noemen. Waargebeurd:

Een man: "A50". Miesjel: "Euh?" Man: "We wilden naar de Apenheul maar we zijn hier beland". Boulevard leert elf dagen de kunst van het verdwalen.

Oscar Kocken en Patrick Nederkoorn – ZOMAARGASTEN

De tentjesvoorstelling ZOMAARGASTEN is een volkse variant op het VPRO-programma 'Zomergasten'. In plaats van avondvullend praten met een gast over videofragmenten, interviewen de makers, Oscar Kocken en Patrick Nederkoorn, een willekeurige toeschouwer. Door een paar vaste ingrediënten slagen beide heren erin om van elke 'zomaargast' een interessante persoon te maken. "De formule is simpel, de uitwerking briljant", schrijft Cultureel Persbureau.

foto Jean Philipse

Rachel Zweije – **SOEPMONSTERS** coproductie met Theaterfestival Boulevard

foto Karin Jonkers

De Wenkbrauwerij – INFO*MATIC

TENTJESVOORSTELLINGEN:

Ik ben Chantal van Heeswijk – **WOORDEN VAN PAPIER**
Eran Ben-Michaël/Theater Rast – **WHO'S AFRAID OF ROMEO & JULIA**
Groenteman en vrouw – **OP ZOEK NAAR JUNKIE YAMILLA**
Jeroen Kant – **VAST**
Eva van Pelt – **NEST**
John Buijsman – **HET UUR VAN HET KONIJN**
Simon Heijmans – **AAN MIJ HEEFT HET NOG NOOIT GELEGEN**
Mees – **MEES SNIJDT AAN**
Miesjel van Gerwen/Jacqueline Hamelink – **DE IVOREN TOREN**
Compagnie Zuidervrouw – **CURSUS OMGAAN MET VROUWEN II**
Jan Nieuwenhuis en Florian de Backere – **DE LUISTERAAR**
Koning Willem I College – **LIEVE KINDEREN**
Kinderfilmfestival – **SUPERVRIENDEN**
Oscar Kocken en Patrick Nederkoorn – **ZOMAARGASTEN**
Rachel Zweije – **SOEPMONSTERS**
Vloeistof – **JUKEBOXCITY**
Kim van Zeben – **DE TWEDE VAN ZEBEN**

foto Karin Jonkers

Oscar Kocken en Patrick Nederkoorn – **ZOMAARGASTEN**

foto Jean Philippe

Adrian Schwarzstein – **THE BED**

STRAATTHEATER ARTIESTEN:

Joan Català – **PELAT**
The Four Baritones – **THE BEST IS YET TO COME**
Vooropleiding moderne dans – **SCHWANENSTURM**
Tommie Freke – **GRAND PIANO**
De Wenkbrauwery – **INFO*MATIC**
Adrian Schwarzstein – **THE BED**
Compagnie MonkeyStyle – **BABYLOON**
Compagnie DYNAMOGÈNE – **MONSIEUR CULBUTO**
La Fausse Compagnie – **LE CHANT DES PAVILLONS**
Vincent Warin - Compagnie 3.6 / 3.4 – **L'HOMME V**
Adrian Schwarzstein – **THE GREEN MAN**
HURyCAN – **TE ODIERO**
Delinus – **CHEZ JOPIE**
Hugo de Haas van Dorsser – **WORDBITES**
Pete Buys
Les Veilleurs – **MANUEL, LAVEUR DE MAINS**
Morgan Euzenat – **KLUG**
Merel Kamp & Geertje Glashorster – **PASSENGER**
Compagnie les Décatalogués – **TV(I)MONDE**
Compagnie Dut – **H JEUX D'O (1+)**
Cie. Oposito – **KORI KORI**

STRAATTHEATER

In samenwerking met HH Producties tonen we een breed aanbod (inter)nationale straattheatergezelschappen. We presenteren theater, muziek, dans, circus, acrobatiek en meer. Met een concentratie van aanbod in het eerste weekend en de wervelende apotheose van Cie Oposito op de laatste zondag wordt de liefhebber in 2015 op zijn wenken bediend.

Tijdens het festival geeft Amerikaanse folksinger Pete Buys een spontaan optreden op het terras van HEET BROOD en ZIJPE STIJL. Veel heeft hij niet nodig om ons te overdonderen; slechts zijn liedjes op akoestisch gitaar met mondharmonica. Dit smaakt naar meer. In 2016 zullen er vaker hedendaagse Bob Dylans en Joni Mitchells op het plein te zien zijn.

foto Karin Jonkers

Vooropleiding moderne dans – **SCHWANENSTURM**

VERENIGDE PODIUMKUNSTFESTIVALS

Met collega podiumkunsthfestivals werken we vanaf eind 2014 actief aan een verbetering van de positie van de festivals. In februari 2015 verschijnt het Festivalmanifest, waarmee we beleidsmakers en bestuurders oproepen de speciale positie van festivals te erkennen en honoreren.

“Festivals bundelen artistieke én maatschappelijke functies en zijn ambassadeur voor de kunsten. Erken, benoem én honoreer de diversiteit, de innovatieve kracht en de kwaliteit van festivals. Beloon festivals die meerdere functies in één organisatie verbinden, een essentiële rol spelen in de culturele infrastructuur en aldus bijdragen aan de ontwikkeling van hun discipline en van het publieksbereik.” (uit: Festivalmanifest, februari 2015)

De noodroep wordt gehoord en levert veel aandacht op voor de podiumkunsthfestivals, die als Verenigde Podiumkunsthfestivals schouder aan schouder optrekken.

Het manifest en daaropvolgende brandbrief roepen veel reacties op in pers en bij de politiek. De Tweede Kamer herkent zich in de geschetste zorgen en er volgen in verschillende bijeenkomsten (voorstellen voor) moties en amendementen.

Begin december wordt een amendement aangenomen waarmee de Tweede Kamer voor 2016 een eenmalige investering van 10 miljoen in de kunsten bepleit. 2,5 miljoen komt ten gunste van de podiumkunsthfestivals via het Fonds Podiumkunsten. Goed en broodnodig nieuws.

Tegelijk weten de podiumkunsthfestivals dat de lobby voor verruiming van festivalmiddelen voor de nieuwe kunstenplanperiode 2017-2020 onverdroten voortgezet moet worden.

foto Jean Philipse

HOOG BEZOEK

Minister van Cultuur Jet Bussemaker bezoekt Theaterfestival Boulevard. Ze ziet CURVE van Schweigman& Het Houten Huis en DE LADY MACBETH UIT DISTRICT MTSSENSK van De Warme Winkel/ de Hotshop. Daarnaast vindt er een diner plaats met een aantal theatermakers, waarbij uitgebreid gesproken wordt over verschillende aspecten van produceren, talentontwikkeling, presenteren.

Laat op de avond is ze gast in de TLKSHW van Martijn van der Zande in café De Keulse Kar. Minister Bussemaker: “Een breed en nieuw publiek werven en talentontwikkeling. Dat vind ik belangrijk. Ik denk dat dat hier op Festival Boulevard, goed gebeurt.”

PARTNERS

Samenwerken zit in onze genen. Dat doen we veelvuldig. Omdat we van elkaar leren en inhoudelijk verder komen. Ook werken we samen om schaal te vergroten, omdat 1 en 1 zo 3 kan worden en om te zorgen dat de inspanningen die we verrichten verder reiken dan de elf dagen die het festival duurt. De verantwoordelijkheid voor het kunstklimaat in onze stad, regio, provincie, ons land, en zelfs daarbuiten, voelen we 365 dagen per jaar.

PLAN TALENTONTWIKKELING

In PLAN werken we samen met Festival Cement, Dans-Brabant, Het Zuidelijk Toneel, Circo Circolo, De NWE Vorst, Podium Bloos, Parktheater Eindhoven en United Cowboys. PLAN wordt ondersteund via het bkcc vanuit de regeling impuls gelden/talentontwikkeling.

FONTYS HOGESCHOOL VOOR DE KUNSTEN

We werken samen met Fontys Hogeschool voor de Kunsten en geven in het eigen 'Fontys Theater' studenten uit alle kunstvakopleidingen een presentatieplek op het festival.

VAN GOGH BRABANT

Het is 125 jaar geleden dat Vincent van Gogh overleed. Met Van Gogh Brabant organiseren we de Van Gogh pitch waar jonge makers plannen kunnen indienen voor een te realiseren familieproductie. Vier voorstellingen worden gerealiseerd, spelen tijdens Theaterfestival Boulevard en krijgen daarna een korte tournee.

KUNSTBENDE NOORD-BRABANT

Kunstbende is de kweekvijver van jongeren tussen 13 en 19 jaar. Het voedt de talenten en organiseert ieder jaar een landelijke wedstrijd voor verse creatieve geniën. Kunstbende Noord-Brabant is ook in 2015 prominent aanwezig op Theaterfestival Boulevard. Tijdens THE BEST OF KUNSTBENDE in het Boulevard theater kan het publiek kennis maken met de talenten van de toekomst. Brabants meest talentvolle jonge muzikanten, acteurs, regisseurs, dansers en schrijvers presenteren er hun winnende Kunstbende act.

KONING WILLEM I COLLEGE

Theaterstudenten van de Academie Media, Art & Performance van het Koning Willem I College maken jaarlijks

een Boulevard voorstelling. In 2015 spelen zij de voorstelling LIEVE KINDEREN op festivalplein Parade.

MAKERS & GEZELSCHAPPEN

Theaterfestival Boulevard kiest al jaren voor de verbinding van werk van talentvolle makers met een zo groot mogelijk publiek. We geven ruimte aan nieuw werk, we faciliteren makers en publiek gastvrij, zoals dat past bij het Zuiden. Afspraak is afspraak, risico's dragen we samen. We werken vooral langere tijd met makers en gezelschappen, om zo samen te werken aan publieksopbouw. Vroegtijdig geven we financiële commitments af, we zijn veel in gesprek met makers over de plannen die ze willen uitvoeren, waar mogelijk trekken we samen met andere coproductanten op rondom een bepaald plan. Makers spelen graag op Theaterfestival Boulevard, we worden elk jaar overstelpt met plannen. Veel van de door het Fonds Podiumkunsten (FPK) en andere door Nederlandse fondsen gesubsidieerde makers spelen op Theaterfestival Boulevard. Makers en gezelschappen worden productioneel op professionele wijze ondersteund. Elk jaar komt uit de evaluaties naar voren dat Theaterfestival Boulevard – volgens vele makers – onderscheidend is op het gebied van gastvrijheid, aandacht en productionele expertise. Daarnaast vinden we het vanzelfsprekend dat makers reëel worden betaald voor hun werk.

Een extra aanbod is de 'makers-camping' die makers en gezelschappen de kans geeft om tot na de laatste trein te blijven.

(INTER)NATIONAAL COPRODUCEREN

Via coproducties dragen podia/festivals door vroegtijdig commitment en een financiële impuls bij aan de realisering van nieuwe producties. Door de bezuinigingen is het voor Theaterfestival Boulevard niet meer mogelijk, financieel, vroegtijdig in internationale samenwerkingsverbanden te participeren. De feestelijkheden rond de

500e sterfdag van de Bossche schilder Jheronimus Bosch, in 2016 bieden echter mogelijkheden dat weer te gaan doen. In 2015 wordt de basis gelegd voor coproducties in 2016 met onder meer Dries Verhoeven, Laika, Benjamin Verdonck, Lucas de Man/Nieuwe Helden, Theater Artemis, Muziektheater Transparant.

VERENIGDE PODIUMKUNSTFESTIVALS

Als vervolg op de samenwerking rondom het Festival Manifest besluiten 45 Nederlandse podiumkunsthoeven zich te verenigen rondom zaken als strategie met betrekking tot landelijke positionering en informatie- en kennisoverdracht.

EFFE

Europe for Festivals, Festivals for Europe (EFFE), een initiatief van de European Festivals Association, kent Theaterfestival Boulevard in 2015 het EFFE label toe. EFFE is een platform bedoeld om professionals en publiek te betrekken bij Europese Festivals.

CIRCOSTRADA

Het Circostrada netwerk is actief op het gebied van circus en straatkunst in voornamelijk Europa. Straattheaterprogrammeurs Huub Heye en Tanja Ruiter bezoeken de bijeenkomsten voor professionele uitwisseling met de 70 andere leden.

SUBSIDIENTEN

We zijn blij met de steun van diverse subsidiënten en begunstigers. We werken samen vanuit gedeelde doelstellingen. VSB Fonds steunt onze zoektocht naar nieuw publiek en publieksverbindingen. Met Stichting Doen (voortaan: BankGiro Loterij Fonds) werken we aan de koppeling tussen kunst en maatschappelijke thema's. Dioraphte ondersteunt met name onze internationale werking. Fonds 21 en Prins Bernhard Cultuurfonds zijn al jaren loyale partners die de inhoud en brede werking van het festival zien en ondersteunen. Andere subsidiënten: Fonds Podiumkunsten en Brabant C, de belangrijkste nieuwe investeerder in onze provincie.

We werken vol overtuiging vanuit 's-Hertogenbosch en Noord-Brabant met de blik en armen open naar de rest van Nederland en de wereld. We ontvangen publiek en

makers uit onze omgeving én gasten en gezelschappen van verder weg. In de samenkomst bevindt zich de kleur en werking van het festival. Dank aan Gemeente 's-Hertogenbosch en Provincie Noord-Brabant die deze beweging al jaren ondersteunen.

BRABANT C

In 2015 gaat het nieuwe Brabantse fonds Brabant C van start. Het Brabant C fonds is opgericht door de provincie Noord-Brabant met als doel in de provincie kunst en cultuur van (inter)nationaal niveau mede mogelijk te maken. De ondersteunde projecten "versterken het cultuursysteem van Brabant en mogen geen eendagsvlieger zijn". Theaterfestival Boulevard behoort tot een van de eerste projecten waar Brabant C financiering aan toekent. Het fonds investeert gedurende vier edities in het festival ten behoeve van internationale programmering, nieuwe activiteiten op het gebied van maatschappelijke binding en talentontwikkeling. Op voorwaarde dat Boulevard dit bedrag met behulp van particuliere fondsen en het bedrijfsleven aanvult. Voor een overzicht van alle onze begunstigers zie pagina 86/87.

SPONSOREN, SUPPORTERS, PARTNERS

Een groot aantal bedrijven en organisaties ondersteunt onze werking via sponsoring of bijdragen in natura, vaak al jarenlang. Deze samenwerking heeft naast de financiële component vrijwel altijd ook een inhoudelijk doel. Samen stimuleren we via de kunst ontmoeting en dialoog en daarmee het leefklimaat in de stad en wijde omgeving. Dank aan Jupiler, Stagelight, Paleiskwartier, Rabobank, Canon, Kleefkracht, Canon, BIM, FSS en vele anderen, wiens naam te vinden is in bijlage 2.

CULTURELE PARTNERS

De culturele partners vormen vanuit inhoudelijke verbindingen de ruggengraat van het festival. Podia Theater aan de Parade en Verkadefabriek zijn belangrijke partners en speelplekken. Ook bij Stedelijk Museum 's-Hertogenbosch, Noordbrabants Museum en De Muzerie zijn we graag te gast. Met theatercollega's in de stad zijn we in doorlopend gesprek. Nieuw is de samenwerking met De Vereniging Sociëteit Casino die de voorstelling De Stad der Blinden adopteert. Andere culturele partners: gezelschappen, podia en festivals.

INTERVIEW *"Iedere beweging is een keuze. En dan heb ik het niet alleen over de programmering. Serveer je flesjes bronwater of kraanwater, hoe zien je programma-boekjes eruit en de posters die in de stad hangen: je wilt toch een verhaal vertellen. Voor mij gaat dat ook over de verbinding die je met de stad aangaat en de rol die de kunst kan spelen in de samenleving. Wat mij betreft klopt het woord toeschouwer ook niet. Je bent als publiek altijd onderdeel van de dialoog die een theatermaker voert."*
(uit: de Telegraaf, interview met Viktorien van Hulst)

ONDERNEMERSCHAP

De oprichting van Stichting Bosse Nova naast Stichting Theaterfestival Boulevard, nu 31 jaar geleden, is een zeer belangrijke stap geweest voor het ondernemerschap van de organisatie voor wie Theaterfestival Boulevard het jaarlijks hoogtepunt is. De activiteitenstichting zorgt ervoor dat de kernmedewerkers van Boulevard geen 'seizoenarbeiders' zijn maar het hele jaar door op meerdere projecten kunnen worden ingezet en kunnen bouwen aan kennis en relaties. Het team opereert aldus in vele netwerken, waar het festival inhoudelijk, financieel en personeel de vruchten van plukt.

Stichting Bosse Nova voert meerdere culturele projecten uit (waaronder Kunstbende Noord-Brabant, Popsport, PLAN talentontwikkeling Brabant, Brabantse festivalcampagne, administratie Kunst van Brabant).

Stichting Bosse Nova biedt ook backoffice voor startende makers; zakelijke en strategische ondersteuning. Ook worden voor hen via Bosse Nova o.a. productiesubsidies aangevraagd bij provincie en/of de gemeentes.

De financiële organisatie van Theaterfestival Boulevard zich zeker de laatste jaren verder ontwikkeld. We slagen erin om zelf meer inkomsten te verwerven, vooral via een hogere recetteopbrengst, door het grootste deel van

de horecaexploitatie niet langer te verpachten maar die in eigen beheer uit te voeren. Daarnaast intensiverden we onze sponsor- en vriendenwervingsinspanningen, de sponsorbijdragen bleven daardoor – ondanks slechtere economische omstandigheden – nagenoeg gelijk, de vriendeninkomsten stegen.

Ondanks de structurele steun van de Gemeente 's-Hertogenbosch en de Provincie Noord-Brabant is de structurele financiële basis beperkt. Structurele ondersteuning vanuit het landelijke Fonds Podiumkunsten, waar Theaterfestival Boulevard in 2012 met een positieve beoordeling als eerste 'onder de zaaglijn' belandde vanwege te weinig te verdelen budget, wordt nog altijd gemist. Elk jaar is er weer spanning op de begroting.

Een kleine 25% van de omzet ontvangt Theaterfestival Boulevard uit structurele overheidssubsidies. De overige 75% komt uit publieksinkomsten (merchandise, recettes en horeca-inkomsten), bijdragen van particuliere fondsen, projectsubsidies, bijdragen van particuliere vrienden, bijdragen van zakelijke vrienden en supporters, advertentie-inkomsten en uit sponsoring. Het is dankzij investeringen van particuliere fondsen en het nieuwe Brabant C Fonds, dat we in 2015 in staat zijn een artistiek hoogwaardig aanbod te realiseren.

foto Jean Philipse

MARKETING & COMMUNICATIE

Theaterfestival Boulevard wordt in 2015 bezocht door 140.000 mensen, die samen 60.008 kaarten kopen.

PUBLIEKSBEREIK

Ook in 2015 laten wij een publieksonderzoek uitvoeren door onderzoeksbureau Dynamic Concepts uit Eindhoven.

De belangrijkste uitkomsten:

- 35% van de respondenten is man en 65% vrouw
- 38,6% van de respondenten reist meer dan 30 kilometer voor het festival
- Een gemiddelde bezoeker bezoekt 3,6 voorstellingen
- 54% van de respondenten blijft langer dan 4 uur en 20% zelfs langer dan 6 uur
- De gemiddelde leeftijd van de groep mensen die een kaartje voor een voorstelling uit het 'hoofdprogramma' koopt is 50 jaar
- De gemiddelde leeftijd van mensen die op het festivalplein aan de Parade worden geënquêteerd is 44 jaar
- 4% van alle respondenten boekt een overnachting in een hotel of een B&B/jeugdherberg in 's-Hertogenbosch
- De kwaliteitsaspecten: de sfeer op Theaterfestival Boulevard 2015 scoort het best (8,8). De bereikbaarheid en gastvrijheid van het personeel worden daarna als beste beoordeeld met respectievelijk een 8,3 en een 8,2.
- De Net Promoter Score van Theaterfestival Boulevard 2015 is +53. (NPS is een instrument om de loyaliteit van mensen ten opzichte van een merk te meten. We bevragen in hoeverre men Theaterfestival Boulevard zou aanbevelen aan anderen)

foto Karin Jonkers

Festivalplein PARADE

DOELGROEPEN

Het festival richt zich via zijn marketing op het verstevigen, verdiepen en verder uitbouwen van de band met de bestaande bezoekers en het wegemen van bezoekdrempels voor nieuw publiek. In 2015 wordt voor wat betreft nieuw publiek speciaal ingezet op:

DOELGROEP: KINDEREN

Middels speciale campagnes richtten we ons dit jaar op nieuwe doelgroepen. In 2015 zetten we onder andere in op de doelgroep kinderen. Op het festivalplein staat er dagelijks een kindervoorstelling op het programma, naast het aanwezige aanbod in het programma op locaties en podia. Het complete kinderprogramma is op een aantrekkelijke manier gebundeld in een speciaal boekje dat we verspreiden bij basisscholen in 's-Hertogenbosch en omgeving. Kinderdagverblijven en kinderdagopvangcentra bezoeken tegen gereduceerd tarief in groepsverband voorstellingen.

DOELGROEP: NO BUDGET

Een andere doelgroep die we actief benaderen is de groep mensen die wat minder te besteden heeft. Er zijn veel gratis activiteiten op het festival, zoals het straattheater op het festivalplein, de 'walking acts', workshops, muziekoptredens en participatieve projecten. Ook kun je, als je als vrijwilliger betrokken bent bij het festival, gratis voorstellingen bezoeken. Al deze mogelijkheden voor een 'gratis dagje uit' zijn gebundeld in een uitgebreide flyer, die in samenwerking met organisaties als de voedsel- en de kledingbank, is verspreid onder de doelgroep.

DOELGROEP: NIET NEDERLANDSTALIGEN

Door middel van programmering en marketing, richten wij ons op de groep 'niet Nederlandstaligen'. Voor hen is een aparte flyer in het Engels beschikbaar (verspreid bij o.a. hotels in de stad). Online is een Engelstalig gedeelte gerealiseerd en we werken in alle communicatiemiddelen met het icoontje: language no problem.

DOELGROEP: PROMOTERS

Uit onderzoek blijkt dat inmiddels bijna 60% van onze bezoekers het festival zo goed waardeert dat zij het evenement actief promoten onder hun vrienden, familie en kennissen. Dit leidt jaarlijks tot ongeveer 10% nieuwe bezoekers. Deze 'promoters' zijn tevens de bezoekers die de meeste kaarten kopen. Dit aantal willen wij uitbreiden door onze inspanningen op het gebied van de vriendenwerving te intensiveren.

DOELGROEP: ERVAREN THEATERBEZOEKERS

Het festivalterrein in en om het Mariapaviljoen spreekt in eerste instantie de meer ervaren theaterbezoeker aan, maar daarnaast richten we ons ook op geïnteresseerden uit andere domeinen dan de kunsten. Een voorbeeld: theatermaker Lotte van den Berg houdt dagelijks debatten in het programma VISIOENEN met mensen uit de jeugdzorg, technologiewereld en uit het onderwijs. Een groot deel van de bezoekers van deze locatie heeft ruime ervaring met het bezoek aan kunst en cultuuruitingen: het zijn theatermakers en performers (in spél), studenten van kunstvakopleidingen, programmeurs, journalisten, heavy users, beleidsmakers, politici, Vrienden van Boulevard, studenten van o.a. kunstacademies en internationale gasten. Op hun behoeftes spelen we op de nieuwe festivallocatie beter in qua programma. De marketing stemmen we hierop af en komt voort uit de verdieping.

DOELGROEP: JONGEREN

Door (gratis) muziek te programmeren in de grote tent op het plein weten we meer jongeren in het festival te interesseren. Dat baseren we op onze eigen waarneming en tellingen, de enquêteurs van Dynamic Concepts zijn op die tijdstippen niet actief geweest (dagelijks tussen 23 en 1.00 uur).

MARKETING ALGEMEEN

De marketing van Theaterfestival Boulevard 's-Hertogenbosch gaat over maatwerk, verdieping en innovatie om de verbinding met het bestaande festivalpubliek te vergroten en nieuw publiek te verleiden een bezoek aan het festival te brengen. Zo kan het publiek onder meer een persoonlijk advies voor het programma aanvragen en zijn we samen met andere Brabantse Festivals een landelijke marketingcampagne gestart. Op die manier zorgen we voor verdieping, een directe band met het publiek, één-op-één kaartverkoop én veel positieve feedback via email en social media.

In onze marketing maken we onderscheid tussen de geoefende 'kunst en cultuur' bezoeker en de incidentele bezoekers van evenementen. Het festival richt zich op beide publieksgroepen en stemt hier zijn marketing op af.

HEAVY USER

In de marketing hebben we voor deze doelgroep het onderscheidend vermogen van Theaterfestival Boulevard zo optimaal mogelijk benut in de marketinguitingen (naast diversiteit, locatietheater, sfeer etc. voor deze doelgroep specifiek richten op verdieping en verbinding).

De communicatie loopt ook via collega-instellingen en festivals, zowel landelijk als in Vlaanderen en we werken samen met het (kunstvak)onderwijs.

GROOT PUBLIEK

Voor veel mensen geldt dat Theaterfestival Boulevard een zomerse ervaring is op de Parade en dat de stad wordt omgetoverd in een groot podium voor voorstellingen op het gebied van dans en toneel.

Het festival spant zich in om dit grote publiek te bereiken via sociale, lokale en regionale media en via een brede verspreiding van de festivalbrochure. Ook brengen we een speciale flyer uit met een greep uit het totale programma, speciaal afgestemd op deze doelgroep, onder de titel: 'Boulevard pakt uit'. Deze wordt breed verspreid via onder andere huisartsenposten, bibliotheek, horeca.

Daarnaast is het centrale festivalplein zélf marketingmiddel bij uitstek. Aldaar wordt het publiek uitgedaagd om korte voorstellingen te bezoeken waar men al bijna binnen staat. Na (een eerste) bezoek, wordt het publiek verleid ook de stap te zetten naar een productie in het hoofdprogramma. Om de festivalbus te nemen om ook op andere plekken in de stad voorstellingen te gaan bijwonen. Hiertoe worden acties ontwikkeld die hen tijdens het festival bereiken, via de dagkrant en door interventies op het festivalplein.

We spannen ons jaarlijks in om een grootschalige productie te presenteren die gratis is en die in de openbare ruimte plaatsvindt. Dit jaar is dat de muzikale productie KORI KORI van het Franse gezelschap Cie. Oposito. Zij trekken een groot publiek van niet-reguliere bezoekers.

BELEVING EN AMBASSADEURSCHAP

De marketing heeft nog meer ingezet op de 'beleving' d.m.v. bijvoorbeeld het gebruik van een filmtrailer van het festival, een frisse aanpak op social media en door samen te werken met de artiesten en gezelschappen zelf. Hen maken we als het ware 'ambassadeurs' voor Boulevard.

foto Karin Jonkers

Festivalplein PARADE

PERS

PERSBENADERING MET MAKERS EN GEZELSCHAPPEN

In nauwe samenwerking met de gezelschappen zet Theaterfestival Boulevard in op een gezamenlijke benadering van pers en media.

Voorafgaand aan het festival wordt door zowel lokale als landelijke –opiniebladen, glossy’s, theatervakbladen en tv gidsen, aandacht besteed aan de inhoud van het festival-programma.

Tijdens Theaterfestival Boulevard worden nagenoeg alle premières gerecenseerd en is er in landelijke en regionale media ruim aandacht voor het festival. Zo kunnen we rekenen op veel redactionele aandacht van onze mediapartners het Brabants Dagblad en Omroep Brabant.

Er is veel geschreven over de inhoudelijke bijzonderheden rond het programma en de unieke speellocaties in NRC Handelsblad, Volkskrant, Trouw, Elsevier, De Groene Amsterdammer, De Telegraaf en het Algemeen Dagblad. Maar ook in landelijke lifestyle week- en maandbladen en op digitale kanalen van landelijke en regionale media.

SOCIAL MEDIA

De sociale media zijn voor Theaterfestival Boulevard een uitgelezen middel om met publiek ervaringen te delen, de dialoog aan te gaan en een hechte band op te bouwen. Het festival geeft z’n bezoekers via Facebook en Twitter inzicht in de programmering, een kijkje achter de schermen en vraagt regelmatig naar een mening. Het aantal volgers van de nieuwe Boulevard Facebook-pagina is 3642. Het aantal volgers op Twitter steeg van 4.105 in 2014 naar 4.902 in 2015.

MEDIABEREIK

In totaal worden 275 printartikelen geschreven over het festival. Daarmee komt de totale oplage van printmedia –waarin aandacht wordt geschonken aan Theaterfestival Boulevard– op een ruim half miljoen pageviews in de maanden juni, juli en augustus.

REACTIES UIT PERS EN MEDIA

Publiek en pers zijn opvallend positief over de kwaliteit van de programmering en het festival in het algemeen:

“Vanaf vandaag is niet Leeuwarden, Amsterdam, Utrecht of Den Haag de culturele hoofdstad van ons land, maar Den Bosch. Elf dagen lang is tijdens Theaterfestival Boulevard in die stad meer te zien dan allemaal te volgen. Veel nieuw en uniek werk voor Den Bosch” (uit: Cultuurpersbureau)

“Het publiek komt in grote getale en dat heeft het vorig jaar bijna failliete Boulevard verdiend met een programma dat ambitie en avontuur ruimhartig met theaterplezier combineert. Met een accent op de interactie tussen individu en samenleving.” (uit: Trouw, 10 aug 2015)

“Boeiender is het niettemin elders in de stad te kijken, waar gedurfde experimenten zich meten met weerbarstige plekken.” (uit: Trouw, 10 aug 2015)

“Wij tegen zij, de eenling tegen het collectief – de thematiek op het Bossche theaterfestival biedt stof tot nadenken. Al wordt er óók gedanst.” (uit: de Volkskrant, 8 augustus 2015)

“Een van de leukste, meest veelzijdige theaterfestivals die Nederland rijk is. Boulevard biedt een zeer brede programmering die zowel de artistiek fijnproever als de onervaren theaterbezoeker iets te bieden heeft” (uit: De Telegraaf, 5 aug 2015) (pg 67 reacties uit de pers)

foto Phile Deprez

Wim Opbroeck tijdens de vriendenavond

ACTIES DOOR DERDEN

Interessant is de ontwikkeling waarbij andere personen ambassadeurs voor het festival worden en hun achterban enthousiasmeren. Zoals de Late Night Show in Café De Keulse Kar met NOS radiopresentator Martijn van der Zande. In de talkshow worden prominente gasten uit kunst & cultuur ontvangen, zoals Francine Houben, Jesse Klaver, Minister Jet Bussemaker en Gerard Rooijackers. Van der Zande mag daarnaast Astrid Kersseboom, Rik van de Westelaken, Suzanne Bosman en Herman van de Zandt tot zijn copresentatoren rekenen. Dit soort initiatieven ondersteunen we door erover te communiceren in onder andere digitale nieuwsbrieven en de festival dagkrant; BLVRD Vandaag.

GEZAMENLIJKE FESTIVALMARKETING

In 2014 is met collega-festivals in Noord-Brabant gestart met een gezamenlijke festivalmarketingcampagne. Met deze campagne beogen de initiatiefnemers, een collectief van culturele Brabantse festivals, VisitBrabant/Connect-Brabant en de Provincie Noord-Brabant, meer toeristen naar Noord-Brabant te halen voor een één- of meerdaags bezoek aan de culturele festivals die Noord-Brabant rijk is. De festivals die tot en met de zomer van augustus 2015 met de campagne worden gepromoot zijn Fabriek Magnifique, Theaterfestival Boulevard, Internationaal Vocalisten Concours, Incubate, Circo Circolo, November Music, Glow, DOCfeed, Festival Cement, STRP Biënnale, Gipsy Festival en Mundial. Naar verwachting wordt de campagne gecontinueerd.

GASTVRIJ 'S-HERTOGENBOSCH

Degemeente 's-Hertogenbosch, Insiders, VVV 's-Hertogenbosch en de cultuurinstellingen lanceren gezamenlijk de 'sH citymarketing campagne Gastvrij 's-Hertogenbosch. Leidend voor de campagne zijn de speerpunten Cultuur en Food, waarop in totaal zeven highlights zijn gebaseerd met 'gastvrijheid' als rode draad. Met citymarketing in het algemeen en de campagne in het bijzonder, promoot de stad haar sterke punten: de dynamische, moderne en eigentijdse kanten van de stad in combinatie met het unieke cultuurhistorische decor en de bourgondische gezelligheid.

“Wim Opbrouck komt graag naar 's-Hertogenbosch. De Vlaming speelde diverse malen op Theaterfestival Boulevard en bewaart daar goede herinneringen aan. ‘Het festival heeft een goede sfeer; een mengeling van vakantiestemming en een grote goesting in theater.’” (uit: 'sH campagne, de Volkskrant, 25 juli 2015)

BOULEVARD IN VOLKSKRANT

Op 25 juli 2015 verschijnt 'sH met een vier pagina's tellende spread over Theaterfestival Boulevard in Volkskrant Magazine. Daarnaast wordt de campagnewebsite gastvrijdenbosch.nl ingezet, evenals de social media kanalen van 'sH-online en VVV 's-Hertogenbosch. Bijzonder: iedere highlight krijgt een eigen gezicht, een 'amBOSCHdeur' genoemd, die in een interview vertelt over zijn/haar thuis: 's-Hertogenbosch. Voor Boulevard is dat acteur/ artistiek leider NTGent, Wim Opbrouck.

PODIUM ON TOUR

NTR – De NTR toert in de zomer van 2015 langs gerenommeerde kunst- en cultuurfestivals in de serie Podium on Tour. Dieuwertje Blok reist door het hele land op zoek naar de mooiste concerten en voorstellingen. De Podium on tour uitzending rond Theaterfestival Boulevard wordt in de uitzending van 9 augustus aangekondigd via een kort vraaggesprek met Viktorien van Hulst. Op 16 augustus 2015 staat het festival centraal in een 60 minuten durende uitzending.

Vanaf het festivalplein PARADE doet Blok verslag van de optredens op Boulevard. Ze werpt een blik achter de schermen en ontmoet musici, theatermakers, medewerkers en gasten. Daarnaast doet Petra Possel verslag van de culinaire verhalen-voorstelling PENTAMERONE van Laika, is er een reportage over Theater Artemis, worden fragmenten uit WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD van Benjamin Verdonck/Pieter Ampe getoond en besproken en zien we een verslag van de voorstelling van Ultima Vez/Wim Vandekeybus.

OMROEP BRABANT

In samenwerking met Omroep Brabant worden er in de aanloop naar het festival portretten gemaakt van theatermakers en wijdt de omroep diverse televisie- en radio uitzendingen aan Theaterfestival Boulevard. Bovendien zijn er speciale Boulevardpagina's op de website van Omroep Brabant. Vrijwel dagelijks zijn er interviews en programma-items over Theaterfestival Boulevard te zien en te horen op lokale RTV. Tijdens het festival is er het dagelijkse Boulevard journaal, met uitgebreide reportages over het festival, de makers en het publiek. Deze uitzendingen zijn terug te zien via de website van Omroep Brabant.

BRABANTS DAGBLAD

We werken al jaren samen met mediapartner Brabants Dagblad rondom diverse communicatie-acties. Tweehonderdvijftig lezers van de krant bezoeken de voorstelling Reuzen van Theater Artemis.

BOULEVARD VOOR IEDEREEN

Over gratis programma-aanbod

Theaterfestival Boulevard is er voor iedereen. We brengen avontuurlijke podiumkunst voor een groot publiek. Oók voor mensen die weinig of geen geld te besteden hebben. Daarom presenteren we ons gratis aanbod in samenwerking met diverse maatschappelijke organisaties via eigen publiciteitsmiddelen.

Via de ‘hand-op-de-knip-tips voor mensen met een ‘gesloten beurs’ willen we zoveel mogelijk mensen over deze mogelijkheden informeren en drempels wegnemen. We zien dat op onze website de tips nauwlettend worden gelezen; 1500 unieke bezoekers bekijken zelfs ál het gratis aanbod op de website. En we zien mensen met persoonlijke kijkroutes in de hand op het festivalplein verschijnen. De tips voor gratis voorstellingen en optredens leveren veel persaandacht en positieve reacties op, alsook een zichtbaar divers publiek.

“Alles voor nop is een groenezepige uitdrukking. Er kan ontred-dering uit spreken: “Alles voor niets!” Maar ook blijdschap: “Jeu! Gratis!” Bij de Boulevard gebruiken we ‘voor nop’ louter in de laatste betekenis. (uit: BLVRD vandaag, 9 aug 2015)

“Omdat het leukste zomerfestival van Nederland van mening is dat geld nooit een belemmering mag zijn voor genieten van kunst en cultuur, geven zij dit jaar een aantal handig hand-op-de-knip-tips: gratis en voor niks!” (uit: Brabants Dagblad, 26 juni 2015)

KORI KORI: DE AFSLUITER VAN HET FESTIVAL

Hamelen had zijn rattenvanger: Boulevard heeft het Franse straattheatergezelschap Cie. Oposito. Achttien zangers/acteurs/dansers en vier muzikanten lokken in KORI KORI het publiek de stad in. Op de laatste festival dag nemen zij de straat over met opera, rock, wals, tango en klassieke dans – om net zo plotseling weer te verdwijnen.

Als de voorstelling op zondagmiddag door de stad trekt, miezert het een beetje. In de avond, als het gezelschap om middernacht het festival wil afsluiten op Festivalplein

Parade, komt de regen met bakken uit de lucht. Gehuld in poncho’s zingen de zangers van Oposito echter door. Een natte maar zinderende apotheose.

“Gewapend met allemaal één stoel trokken achttien acteurs van Cie. Oposito zondagmiddag door de binnenstad van Den Bosch. Honderden toeschouwers trokken achter het spektakel van Theaterfestival Boulevard aan de Markt over. Kori Kori, zoals het stuk heet, trok vanaf de Parade door de Kerkstraat de Markt over, waar het theater met livemuziek de bezoekers inpakte.” (uit: Brabants Dagblad, 17 aug 2015)

foto Karin Jonkers

Cie. Oposito – **KORI KORI**

foto Karin Jonkers

NTJong – SUMMER OF '96

GASTVRIJHEID

SPONSORING, PARTICULIERE CULTUURFONDSEN, VRIENDEN EN RELATIEMARKETING

Theaterfestival Boulevard mag zich al jaren verheugen in de steun van sponsors, particuliere cultuurfondsen en vrienden. De komende jaren is hun steun nog hard nodig; het festival zet daarom in op het versterken van de huidige relaties. In 2012 is gestart met een nieuwe sponsor- en vriendenwervingsstrategie. In samenwerking met vrienden uit het bedrijfsleven ontwikkelt het festival speciale arrangementen, programmasponsoring en relatie-marketing. Theaterfestival Boulevard werkt samen met bedrijven die het festival ondersteunen, door producten en diensten in natura of met korting te geven (facilitaire sponsoring) en door concrete geldbedragen. Samen met partners wordt gekeken naar welke specifieke projecten passen bij de eigen marketing- en communicatiestrategie van die sponsors. Door het adopteren van programmaonderdelen bijvoorbeeld, een mediapartnerschap, het beschikbaar stellen van een locatie, aanwezigheid van de sponsor op het festivalplein, door het uitwisselen van expertise en het leveren van goederen en diensten. Het festival wordt bijvoorbeeld facilitair ondersteund t.b.v. het leveren van betaalautomaten, (korting op) beveiliging van het festivalterrein, van vrijwilligers T-shirts, drukwerk, posters en flyers. Ook ontvangen we steun via substantiele kortingen bij leveranciers en bedrijven en worden we gesponsord bij het realiseren van locatievoorstellingen door het kosteloos ter beschikking stellen van deze locaties.

RELATIEMARKETING

Voor de relatie-ontvangsten wordt een hospitality pakket samengesteld. De hospitality wordt georganiseerd door een professioneel team; bestuur en directie zijn vaak gastheer bij de ontvangst van de gasten en relaties. Het hospitality programma voor sponsors en relaties is in 2015 succesvol en naar volle tevredenheid verlopen en wordt de komende jaren verder uitgebouwd.

Wij maken arrangementen op maat, voor elk wat wils. Van arrangementen voor eenzame ouderen tot ontvangst van de burgemeester en minister, van netwerkgroepen tot bedrijfsleven en groepen particulieren. Steeds zoeken we naar de best-passende voorstelling en prettigste culinaire omlijsting.

In ronde-tafel bijeenkomsten met bekenden en onbekenden uit het Bossche bedrijfsleven willen we bedrijven kennis laten maken met ons festival en zoeken we naar nieuwe samenwerkingsverbanden.

VRIENDEN VAN BOULEVARD

Via nieuwsbrieven, mailingen, advertenties en flyers werft het festival nieuwe vrienden. Het aantal vrienden groeit jaarlijks. Vanaf het derde kwartaal van 2015 hebben we een coördinator voor het vriendenprogramma aangesteld. Via speciale vriendennieuwsbrieven en drie keer per jaar een ontmoeting met onze vrienden willen we het contact warm en actief houden.

In juni 2015 is er een grote vriendenbijeenkomst in Theater aan de Parade, waar tijdens een maaltijd het programma van het festival wordt onthuld. Burgemeester Rombouts spreekt over het belang van cultuur en theater voor de stad. Diverse makers zijn hierbij aanwezig en in contact met onze vrienden.

Tijdens het festival hebben we met onze vrienden geborrelt in de Wijnbar op het festivalplein. Banden worden aangehaald en ervaringen en tips over voorstellingen uitgewisseld.

In december 2015 is er opnieuw een vriendenavond, die we samen met onze partner Theater aan de Parade organiseren. De vrienden van Boulevard bezoeken de Nederlandse première van Studio Orka's nieuwste voorstelling SPREEUW en spreken met de makers.

In het komende jaren zullen we met zulke bijeenkomsten de verbinding met onze vrienden blijven zoeken.

BOULEVARDROUTES

Theaterfestival Boulevard neemt het publiek mee op avontuur tijdens de Boulevardroutes: een compleet verzorgde avond of middag met een voorstelling, een bijzondere ontmoeting met de maker(s) en een gezamenlijk diner. Als toetje ontvangt men een voucher die ingewisseld kan worden bij één van de installaties op festivalplein TRAMKADE/ MARIAPAVILJOEN of in een tentje op festivalplein PARADE. Met de Boulevardroutes bieden we publiek een exclusief kijkje achter de schermen van een aantal geselecteerde voorstellingen voor een aantrekkelijke prijs.

THEATERMAKERS IN DE BOULEVARDROUTES 2015

Thibaud Delpout (Theater Utrecht), Thomas Verstraeten (FC Bergman), Jetse Batelaan (Theater Artemis), de acteurs van Wunderbaum, Jorgen Cassier (Th.Zuidpool), Lucas De Man (Het Zuidelijk toneel), Casper Vandeputte (NTjong), de acteurs van De Hotshop, Sabine Molenaar, Eva Line de Boer, de acteurs van De Bloem van de Natie en Servé Hermans (Toneelgroep Maastricht).

Op verzoek worden routes of arrangementen op maat samengesteld. Zo bezoeken twintig winnaars van de Bank Giro Loterij 's-Hertogenbosch waarbij ze een bezoek aan Boulevard koppelen aan een Diezetocht en bezoek aan Jheronimus Bosch Art Centre.

HORECA

Net als in het programma is er ook voor horeca een breed aanbod; zowel de culinair liefhebber als de gast met voorkeur voor de herkenbare keuken moet eten naar smaak vinden van goede kwaliteit. Voor elk wat wils. Kwaliteit wat betreft de maaltijden, mooie ingrediënten en goed bereid, maar ook kwaliteit wat betreft de ervaring: attente bediening en goede sfeer. In 2015 zetten we op dit vlak de eerste stappen, onze ambitie is, dit de komende jaren verder te ontwikkelen.

Scarpetta, de Boulevard Wijnbar, de Pleinbar en de Jupiler Bar op de Parade worden door het festival zelf geëxploiteerd. In 2014 is het Foodcourt, Boulevard Theater en Rond op de Parade hieraan toegevoegd. Het Foodcourt wordt grotendeels door Maraboe Productions geëxploiteerd met mobiele keukens als KoffieKever, Zijpe Stijl, Heet Brood, Bollyfoods, Pofferij en Vega met Ballen. De Boulevard Wijnbar is vaak de start- of ontmoetings-

plaats voor relatieafspraken en -arrangementen. De samenwerking met Hutten Catering als horeca-exploitant wordt gecontinueerd. Hutten is verantwoordelijk voor eetcafé De Morgen, á la carte restaurant Bij Jeroen en de Fritesbus.

Net als in voorgaande jaren wordt gebruik gemaakt van hardplastic glazen waarvoor € 1 statiegeld betaald moet worden. Op deze manier levert het festival een bijdrage aan vermindering van de afvalberg en bespaart het schoonmaakkosten. Vanzelfsprekend scheiden we het overige afval.

Brabant Water

Nieuw is de inzet op het serveren van kraanwater. Brabant Water en Theaterfestival Boulevard 's-Hertogenbosch slaan de handen ineen en zorgen samen voor minimale waterverspilling met de beschikbaarheid van watertappunten, amusante waterspelletjes (H JEUX D'O) voor kinderen van Compagnie DUT uit Frankrijk en een heuse waterbar op de locatie van Theater Artemis in Nuland.

foto Jean Philipse

Compagnie DUT – H JEUX D'O

PAND 18

Sinds september 2015 bewoont Theaterfestival Boulevard het opgeknapte Pand 18 aan de Sint Josephstraat in 's-Hertogenbosch. Dit inspirerende pand (eens een jongensschool) maken we tot een levendig huis voor ontmoeting, organisatie, onderzoek en talentontwikkeling in de podiumkunsten. In het pand huizen ook Festival Cement, Kunstbende Noord Brabant, Bosse Nova, Jazz in Duketown en Popsport Brabant. Ook zijn er twee repetitiestudio's waar gewerkt kan worden aan onderzoek en aan nieuwe theater- en dansprojecten. De deuren staan verder open voor andere culturele initiatieven. Zo werken in de avonden dansscholen Firulete, Cada Lunes en Indigodans in de zalen.

OPENING PAND 18

Donderdag 19 november openen wethouder Paul Kagie en Viktorien van Hulst, directeur Theaterfestival Boulevard het nieuwe huis.

Speciaal voor de opening laten jonge makers Rebekka De Wit, Katja Heitmann, Eva Line de Boer, Elly Scheele, Lisah Baert, Sara van Gennip, Mirjam van Beurden en anderen werk zien in alle hoeken van het nieuwe huis.

foto Karin Jonkers

Opening Pand 18

foto Karin Jonkers

Opening Pand 18

EEN FRAGMENT UIT DE OPENINGSSPEECH VAN VIKTORIEN VAN HULST:

"In Pand 18 staan we voor de kracht van kunst en cultuur. Specifiek voor de unieke kwaliteiten van podiumkunst. Wij geloven dat theater mensen samenbrengt rondom dat wat we delen: gemeenschappelijke verlangens, gemeenschappelijke angsten. Het kan mensen 'de ander' laten zien. Het kan ontroeren, activeren, verbinden. En dat deze samenleving wel wat verbinding kan gebruiken, hoeven wij u niet te vertellen. Samen met makers hopen we vanuit dit nieuwe huis met onze organisaties een bijdrage te leveren aan die verbinding.

Het motto van Pand 18 is ontleend aan Lewis Carrolls Alice in Wonderland: "every adventure requires a first step". Dat geldt voor de jongeren die onder de vlag van Kunstbende hun werk maken in alle takken van de kunsten, waaronder muziek,

fashion, expo, taal. Vanuit dit pand worden door en voor heel Brabant voorrondes in alle categorieën georganiseerd, worden workshops en lessen aangeboden, en aldus talenten van 13-18 jaar ondersteund. De provinciale finale van Kunstbende wordt komend voorjaar hier in Den Bosch georganiseerd; in en om Verkadefabriek en W2. Het geldt voor de twintigers die Popsport coacht en begeleidt.

Het geldt zeker ook voor de jonge mensen die hun eerste stappen zetten in een beroepspraktijk als theatermaker, als regisseur of als choreograaf. Voor die nieuwe generatie professionele podiumkunstenaars wil Pand 18 een warm huis zijn. Waar gewerkt kan worden, waar ruimte is voor debat, reflectie, ondersteuning."

"De gemeente is blij met de ontwikkelingen in Pand 18, 'waar in combinatie met het nabijgelegen Theater Artemis een dynamische plek voor jonge podiumkunstenaars in de stad kan ontstaan.' Voor Viktorien van Hulst biedt het nieuwe huis de mogelijkheid om ook door het jaar heen activiteiten te organiseren waarbij inwoners van de stad en kunstenaars elkaar kunnen treffen." (uit: Theaterkrant, 30 april 2015)

foto Karin Jonkers

ORGANISATIE

TEAM

Naast het aantreden van nieuwe directeur Viktorien van Hulst, zijn er meer nieuwe medewerkers. Nina Aalders wordt als programmeur verantwoordelijk voor het onderdeel TRAMKADE en krijgt in de ontwikkelfase steun van dramaturg Paul Slangen.

Nieuw hoofd marketing Cathelijne Huijs gaat aan de slag en verzamelt een grotendeels nieuw team om zich heen met doelgroep-marketeer Coralie den Adel, een gedeeltelijk nieuwe redactie voor de dagkrant met nieuwe eindredacteur Eric Alink, en twee stagiaires. Met Annemarie Kok-Meijer vindt Boulevard een ervaren coördinator hospitality voor relaties en vrienden.

Het productieteam bewijst in 2015 opnieuw, zeker rondom de Tramkade calamiteit, uitermate professioneel te zijn. Gedurende het jaar is een aantal freelance producenten nauw betrokken bij het ontwikkelen van de productionele kant van de programmering. De communicatie tussen de festivalproducenten en de gezelschappen wordt door de makers als bijzonder goed ervaren. Ook de begeleiding en opvang van de gezelschappen wordt positief beoordeeld.

BESTUUR

Mieke Geeraedts, Georges de Méris (penningmeester) en Clemens Bolhaar treden per 1 september 2015 toe tot het bestuur. Dat bestaat verder uit Jaco Reijrink, Ans Buys, Theo Verbruggen en Ap de Vries (penningmeester tot 1 september 2015).

STAGES

Jaarlijks stelt het festival een aantal meewerk- en afstudeerstageplekken beschikbaar aan studenten van hogescholen en universiteiten. In 2015 werd de afdeling marketing en communicatie ondersteund door studenten van de Hogeschool Utrecht, Avans Hogeschool 's-Hertogenbosch en NHTV Breda.

VRIJWILLIGERS

Theaterfestival Boulevard werkt al jaren samen met een groot aantal enthousiaste en betrokken vrijwilligers. Ieder jaar melden zich er zo'n 250 aan voor de verschillende werkzaamheden tijdens het festival.

Ze zijn actief als publieksbegeleiders of in de bouwploeg voor het ondersteunen van de gezelschappen bij het opbouwen en afbreken van voorstellingen (decor, tribunes, in- en uitladen) of als info-vrijwilligers, die het publiek voorzien van de juiste informatie over o.a. voorstellingen en locaties.

foto Karin Jonkers

Vrijwilligers

BIJLAGEN

1. **MAKERS EN VOORSTELLINGEN 2015**
2. **SUBSIDIENTEN, SPONSOREN, PARTNERS**
3. **PUBLIEKSONDERZOEK**
4. **ORGANISATIE 2014**

foto Jean Philipse

United Cowboys – **STAND ALONE**

BIJLAGE 1. MAKERS EN VOORSTELLINGEN 2015

OVERZICHT VOORSTELLINGEN 2015	
Ultima Vez/Wim Vandekeybus	SPEAK LOW IF YOU SPEAK LOVE (BE)
Het Zuidelijk Toneel/Lucas De Man	RÜMKE EN DE MAN DOOR EUROPA
Liquid Loft/Chris Haring	DEEP DISH (A)
De Warme Winkel/De Hotshop	DE LADY MACBETH UIT HET DISTRICT MTSENSK
Theater Artemis/Ro Theater	REUZEN
Rimini Protokoll	REMOTE 'S-HERTOGENBOSCH
Toneelhuis/FC Bergman	HET LAND NOD (BE)
Laika/Theater Froe Froe	PENTAMERONE (BE)
Wunderbaum	WE DOEN HET WEL ZELF
Theater Zuidpool	AL TE LUIDE EENZAAMHEID (BE)
Pieter Ampe & Benjamin Verdonck/CAMPO	WE DON'T SPEAK TO BE UNDERSTOOD (BE)
NTjong	SUMMER OF '96
Kabinet K	RAUW (BE)
Schweigman & Het Houten Huis	CURVE
Hoge Fronten/Lieke Benders	VERDRIETFABRIEK
Theater Utrecht	STAD DER BLINDEN
United Cowboys	STAND ALONE
Studio ORKA	ZOUTLOOS (BE)
De Bloem van de Natie	DE NO FUTURE SHOW
TALENTONTWIKKELING/FABRIKAAT	
TAAT	KHOR II (BE)
Sabine Molenaar/Sandman	TOUCH ME (BE)
Frascati Producties/Anoek Nuyens	HULP
Hans Beckers	CLANGDELUM CINEMATOGRAPHICA (BE)
Rebekka de Wit	PRESENTATIE VAN HET ONGECENSUREERDE MOPPENBOEK (BE)
Wild Vlees/Tamar Blom	BODY ON/BODY OFF
DansBrabant, Guilherme Miotto	SCHAU'N SE MAL UM DIE ECKE
DansBrabant, Hilde Elbers/Lea Martini	THE ANIMATED
DansBrabant, Arno Schuitemaker	TOGETHER_TILL THE END
Eva Line de Boer	HALLO ANGST
Lisah maakt Roezemoes	SLAPEN
Jessie l'Herminez	LOS ZANDBOX
MARIAPAVILJOEN	
Lotte van den Berg	VISIOENEN #'s-HERTOGENBOSCH
Miriam van Beurden	STADSGEZICHTEN

Katja Heitmann	INTERNAL PLAYGROUND: INCORPOREALITY & SELFIEFY MYSELF & FOR ITERNITY
Jan Martens	WORKSHOP (BE)
Peter Verhelst/NTGent	LATEN WE BERGEN BOUWEN (BE)
Geartsje van der Zee	IK EN HONDERDDUIZEND
Alexandra Broeder	RILKE
Avans/CMD	
Nachtsessie	
VAN GOGH	
DefDef & Wing Nuts Decor	VERFIE
Poppentheater Irene Laros	DAG VAN GOGH
Het Gele Huis/Eva K. Mathijssen	HET OOR VAN VAN GOGH
Klang	DE SCHILDER EN DE KRAAI
FESTIVALPLEIN: TENTJESVOORSTELLINGEN	
Ik ben Chantal van Heeswijk	WOORDEN VAN PAPIER
Eran Ben Michaël/Theater Rast	WHO'S AFRAID OF ROMEO & JULIA
Groenteman en vrouw	OP ZOEK NAAR JUNKIE YAMILLA
Jeroen Kant	VAST
Eva van Pelt	NEST
John Buijsman	HET UUR VAN HET KONIJN
Simon Heijmans	AAN MIJ HEEFT HET NOG NOOIT GELEGEN
Mees	MEES SNIJDT AAN
Miesjel van Gerwen/Jacqueline Hamelink	DE IVOREN TOREN
Compagnie Zuidervrouw	CURSUS OMGAAN MET VROUWEN II
Jan Nieuwenhuis en Florian de Backere	DE LUISTERAAR
Koning Willem I College	LIEVE KINDEREN
Kinderfilmfestival	SUPERVRIENDEN
Oscar Kocken en Patrick Nederkoorn	ZOMAARGASTEN
Rachel Zweije	SOEPMONSTERS
Vloeistof	JUKEBOXCITY
Kim van Zeben	DE TWEEDE VAN ZEBEN
FESTIVALPLEIN: JEUGDPROGRAMMA	
Bonte Hond	AAIPET
Project Sally	JEUK
Pieter Tiddens & Marlies Helder	DE OPA EN OMA ZOMERSHOW
Laika	NIPT (BE)
LISenIMKE	THUIS BEST
Maas theater en dans	EITJE
Jelle Amersfoort	KINDERPOPCONCERT

FESTIVALPLEIN: MUZIEKTHEATER	
MATZER Theaterproducties	THREE SISTERS IN CONCERT
Toneelgroep Maastricht	WAAR HET VLAKKE LAND GAAT PLOOIEN
Stephanie Louwrier	CLUB MISFIT
Sven Ratzke	SVEN RATZKE IN CONCERT
Geert Hautekiet	KARKARKAR AMEL (BE)
Kunstbende Noord Brabant & Popsport Brabant	THE BEST OF
FESTIVALPLEIN: BANDS	
Zorita	
Mountain Bike	
Akua Naru	
Hymn for her	
Tiny Legs Tim	
The Sectors/Pondertone	
Nouveau Vélo	
The Soul Snatchers ft. Jimi Bellmartin	
Band of Beginners	
Nele Needs a Holiday	
FESTIVALPLEIN: STRAATTHEATER	
Tommie Freke	GRAND PIANO
De Wenkbrauwery	INFO*MATIC
Adrian Schwarzstein	THE BED
Compagnie MonkeyStyle	BABYLLOON
Compagnie DYNAMOGèNE	MONSIEUR CULBUTO
La Fausse Compagnie	LE CHANT DES PAVILLONS
Vincent Warin – Compagnie 3.6 / 3.4	L'HOMME V
Adrian Schwarzstein	THE GREEN MAN
HURyCAN	TE ODIERO
Delinus	CHEZ JOPIE
Hugo de Haas van Dorsser	WORDBITES
Pete Buys	
Les Veilleurs	MANUEL, LAVEUR DE MAINS
Morgan Euzenat	KLUG
Merel Kamp & Geertje Glashorster	PASSENGER
Compagnie les Décatalogués	TV(I)MONDE
Compagnie Dut	H JEUX D'O (1+)
Cie. Oposito	KORI KORI

OPENING	
Joan Català	PELAT
The Four Baritones	THE BEST IS YET TO COME
Liz King/Vooropleiding Hedendaagse Dans	SCHWANENSTURM
EDUCATIE – STUDENTENPRODUCTIES	
Jorg van den Kieboom	HOE PEER EEN POES WERD
Katrien Verheijden	ADEM EN LEEF
Walter de Kok	HERO ON HIGH FUCKING HEELS
Tiago Lageira	TIAGO LAGEIRA TRIO
Eline Koelmans	PRONKSTUK
Anne van Damme	ANNE VAN DAMME
Lotty Huiskens	SUPERMAGNIFIQUE
Kontra Kollektief	SUBTEKST
Eva van den Dam	DWANG
Martin van Bommel	MET EEN NATTE VINGER TE LIJMEN
Thomas van Geelen	JAZZ STRIJKWARTET
Eline de Jong	EEN MEDEA
Patricia Biermans	LES MOTS L'AMOUR
Michiel Deprez	OKIAGARI
Rebecca Schoolmeesters	WOLF
Nathan van Groeningen	JE BENT EEN CLOWN, TOT ZIENS
Stephan Peters	
Lois van de Ven	LA CAPITANA
Iris Heusschen	RAUW
Lili Kok, Carli Gellens, Jens Sloodmans	

Hugo de Haas van Dorsser – **WORDBITES**

BIJLAGE 2. SUBSIDIENTEN, SPONSOREN, PARTNERS

SUBSIDIENTEN/BEGUNSTIGERS 2015

's-Hertogenbosch

Provincie Noord-Brabant

bkkcbr
brabants kennis-
centrum kunst
en cultuur

VSbfonds.
iedereen doet mee

dioraphte

FONDS21

**FONDS
PODIUM
KUNSTEN**
PERFORMING
ARTS FUND NL

**BESTE
BUREN**

SPONSOREN

BRABANTS DAGBLAD

STAGELIGHT

Rabobank

Canon

SERVICE IN AUTOMATISEREN
MICROWAY

**HAVE A
NICE DAY
ONLINE**

**Yell &
Jonkers**

**WON
DER
LND**
VORMGEVING

SUPPORTERS

Regio-VVW Meierij & Noordoost-Brabant • Hartje Den Bosch • Brandweer Brabant Noord • Politie Brabant-Noord • Stadstoezicht Gemeente 's-Hertogenbosch • Afvalstoffendienst • Het Nederlandse Rode Kruis • Brabants Landschap • Dorpsraad Nuland • Stichting Solamen • Bibliotheek 's-Hertogenbosch • V&D • Jeroen Bosch Ziekenhuis • Erfgoed Brabant • HAS Hogeschool • De Markies Nijmegen • Tentenverhuur De Opera • Algonkin • Antonis Verhuur vof • Eekels Verhuur • Het Arendje • Klerkx Verhuur • Olijslagers Tentenverhuur • Tentworx • Van Overbeek • Splinter Projects • Van Stokkum Tribunes en Rent • Schoongewoon Nederland U.A. • ING Bank • 2Rivers NV • U-Approach BV • Henk Boer Winery • Dynamic Concepts Consultancy • Abel Accountants • Tempo Team • Ben Mey Tweewielers • World Skate Center

ZAKELIJKE VRIENDEN NW25 • Timt B.V. • nexZus & Zoro's

PARTNERS

CULTURELE PARTNERS

Wunderbaum – WE DOEN HET WEL ZELF

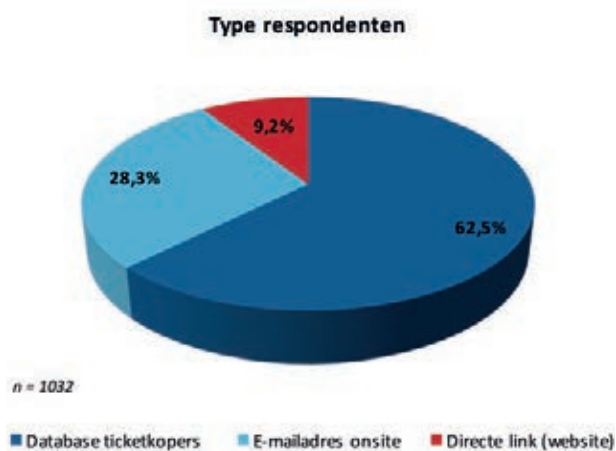

BIJLAGE 3. PUBLIEKSONDERZOEK

Dynamic Concepts Consultancy heeft in opdracht van Theaterfestival Boulevard in 2015 een publieksonderzoek uitgevoerd.

DATAVERZAMELING

Respondenten zijn op meerdere manieren benaderd om de enquête in te vullen: de kopers van een ticket zijn benaderd via het e-mailadres dat zij hebben achtergelaten. Daarnaast zijn er op het evenement respondenten gevraagd om hun e-mailadres achter te laten, zodat ook zij na het festival benaderd konden worden. Ook online konden mensen de vragenlijst invullen en sturen.

- Het werven van e-mailadressen vond plaats tussen 6 augustus en 16 augustus 2015 op met name het festivalplein aan de voet van de Sint Jan, in de namiddag en vroege avond. Dat leverde 292 complete ingevulde vragenlijsten op.
- 646 ingevulde vragenlijsten zijn vergaard via de database van de ticketkopers van Theaterfestival Boulevard 2015.
- 95 respondenten hebben via de website of social media-kanalen van Theaterfestival Boulevard de vragenlijst direct ingevuld.
- De vragenlijsten zijn uitsluitend in het Nederlands aangeboden.
- Uiteindelijk werden er 1.033 enquêtes ingevuld, waardoor een betrouwbaarheid van 99% wordt vastgesteld.

INFORMATIEKANALEN

“Programmaboek Theaterfestival Boulevard belangrijkste informatiekanal”

- Bijna de helft van de steekproef (46%) heeft via het programmaboek Theaterfestival Boulevard iets vernomen over het festival. Online media is ook een belangrijk communicatiemiddel. Met 38% staat dit middel op plaats twee. Daarna wordt door 28% van de respondenten iets vernomen over het festival door vrienden/kennissen of familie. 2% van de respondenten geeft aan niets over het festival te hebben vernomen.

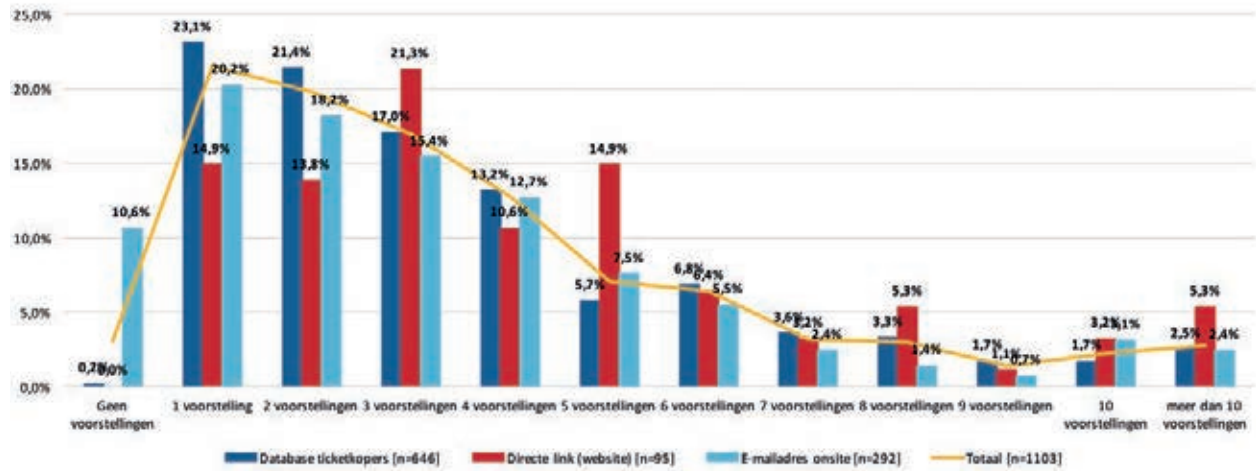
WAARDERING

Aan de respondenten werd gevraagd om cijfers te geven voor bepaalde aspecten van Theaterfestival Boulevard, dat leidde tot de volgende waarderingen:

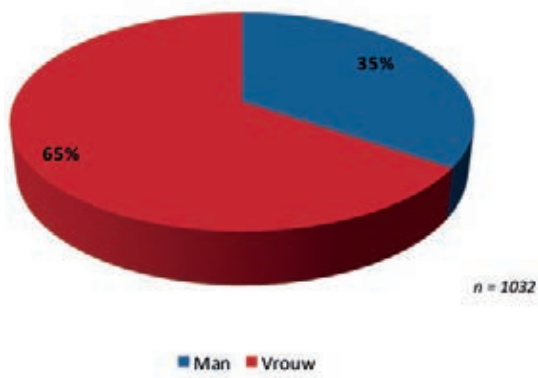
- Sfeer 8,8
- Bereikbaarheid 8,3
- Gastvrijheid personeel 8,2
- Aanwezige voorzieningen (zoals toiletten, garderobe en vervoer) 8,1
- Publiek 8,0
- Kwaliteit programma 7,9
- Parkeer gelegenheid 7,9
- Variatie in activiteiten/programming 7,8
- Informatievoorzieningen en routing 7,6

Daarnaast zou maar liefst 58% van de respondenten Theaterfestival Boulevard 2015 actief aanbevelen aan anderen.

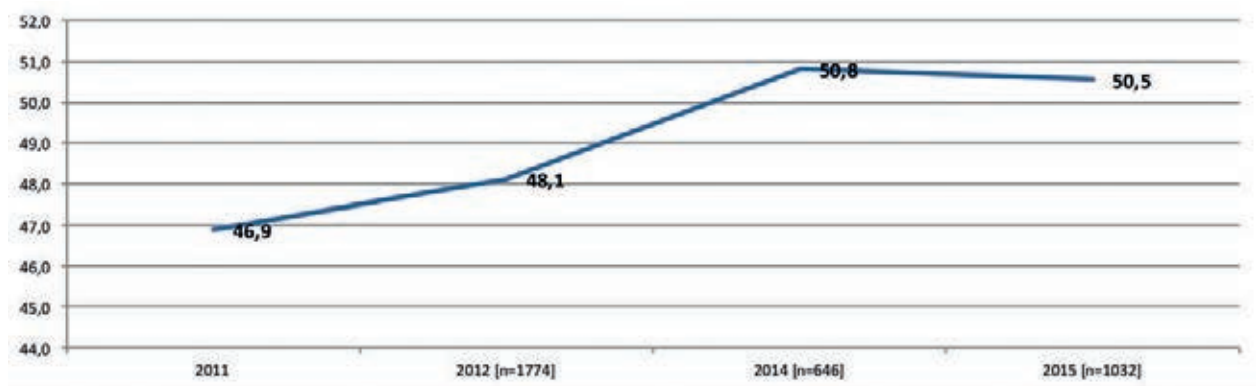
AANTAL BEZOCHTE VOORSTELLINGEN

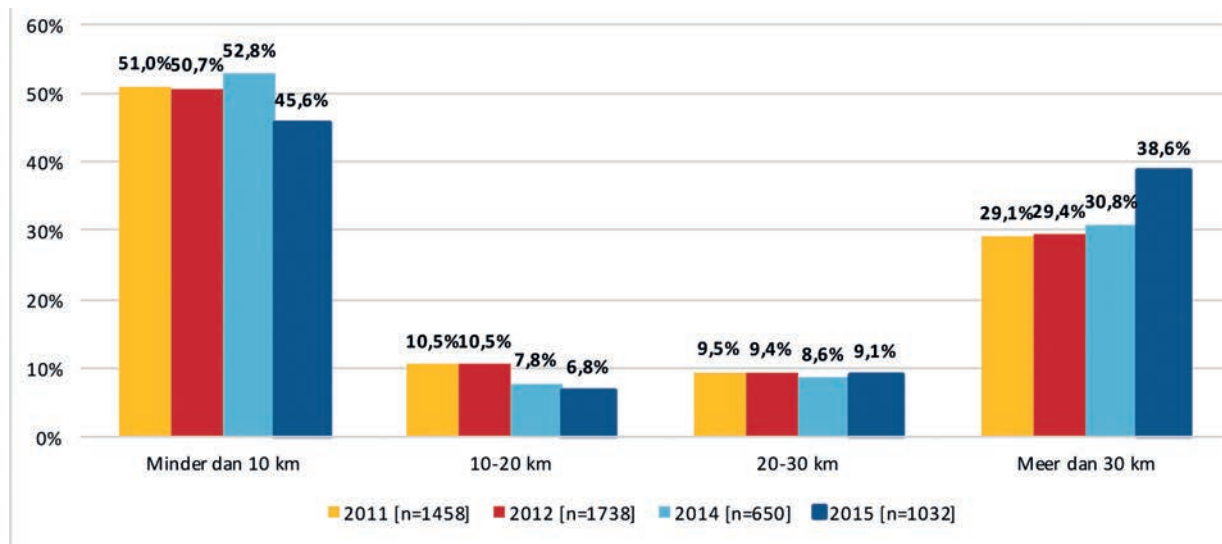
GESLACHT

GEMIDDELDE LEEFTIJD (2011-2015)

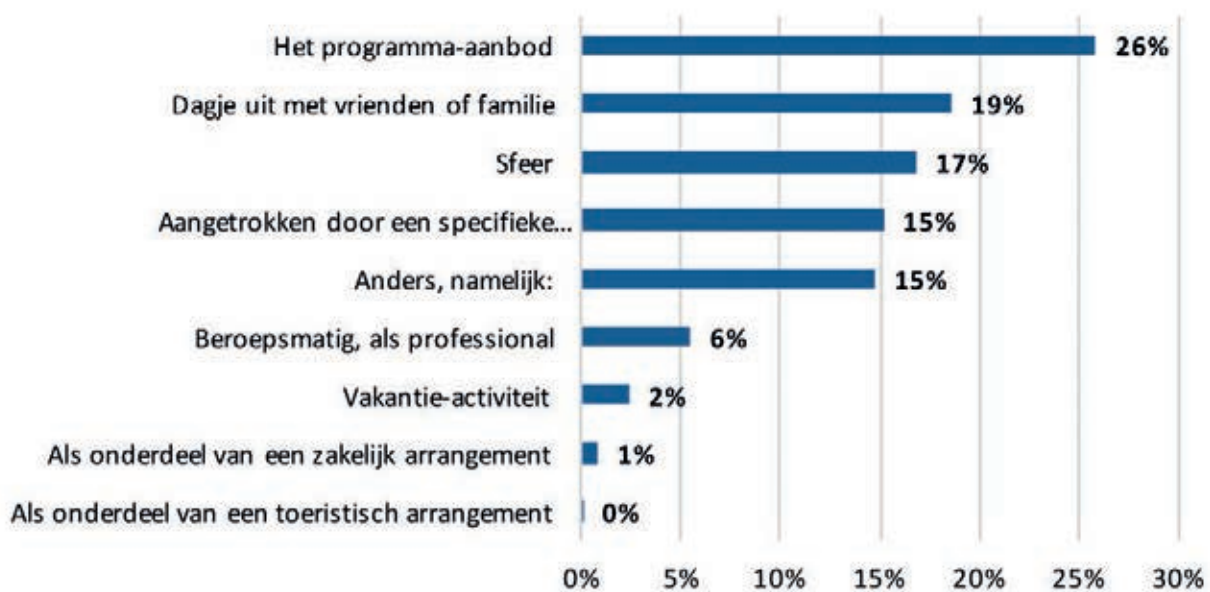
AFSTAND WOONPLAATS RESPONDENT NAAR 'S-HERTOGENBOSCH

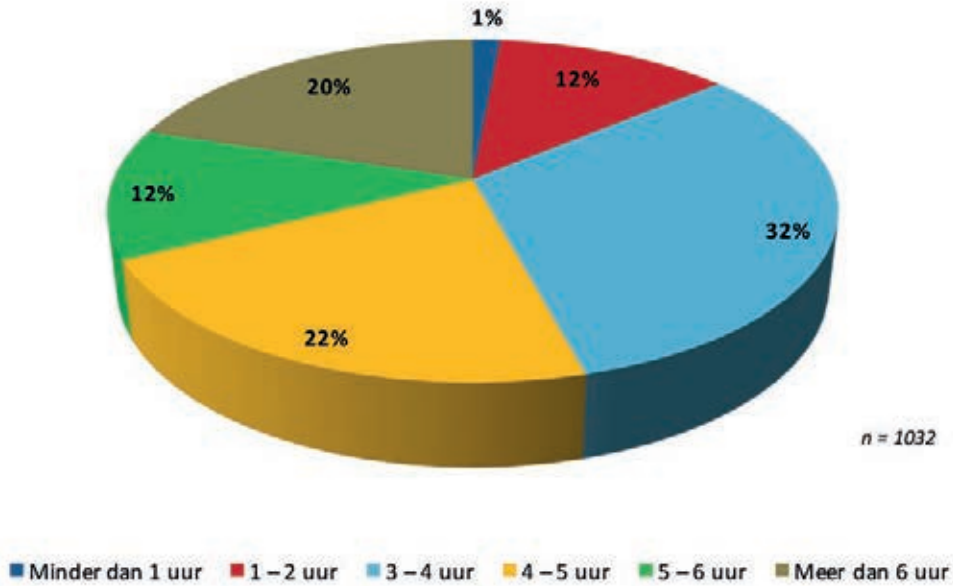
2015

- 45% van de respondenten komt uit 's-Hertogenbosch
- 69% van de respondenten komt uit Noord-Brabant
- 39% legt meer dan 30 kilometer af voor een bezoek aan Boulevard
- 2% komt vanuit het buitenland naar 's-Hertogenbosch

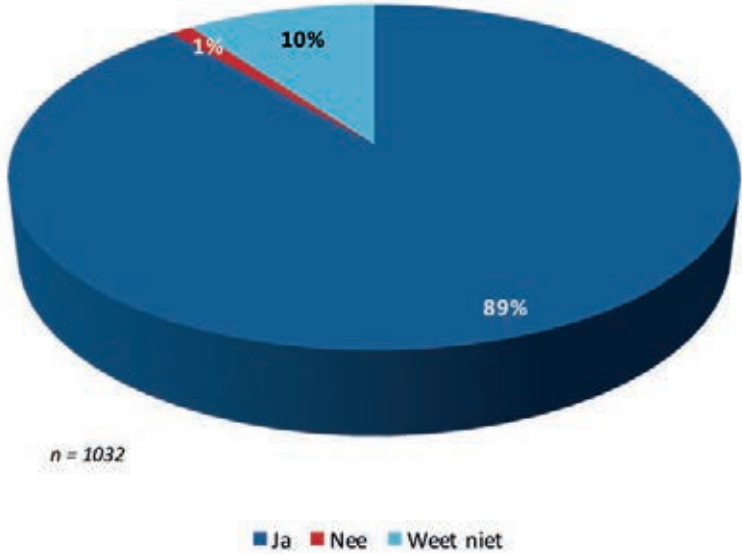
VOORNAAMSTE BEZOEKREDEN THEATERFESTIVAL BOULEVARD

HOELANG HEEFT U DOORGEBRACHT OP HET FESTIVAL TIJDENS UW LAATSTE BEZOEK?

DENKT U DAT U VOLGEND JAAR THEATERFESTIVAL BOULEVARD WEDEROM BEZOEKT?

BIJLAGE 4. ORGANISATIE 2015

BESTUUR	
Jaco Reijrink	voorzitter
Ap de Vries	(penningmeester tot 1 september 2015)
Georges de Méris	(penningmeester vanaf 1 september 2015)
Clemens Bolhaar	
Ans Buys	
Mieke Geeraedts	
Theo Verbruggen	
DIRECTIE	
Viktorien van Hulst	artistiek en zakelijk directeur
PROGRAMMERING	
Tessa Smeulers	programmacoördinator en programmeur festivalplein Parade
Nina Aalders mmv Paul Slangen	programmeur Tramkade/Mariapaviljoen
Huib Heye, Tanja Ruiten	programmeur straattheater
Florien Boonman, Dirk Verhoeven	programmeur muziek festivalplein Parade
FINANCIËN	
Olaf Redering	controller
Marianne Becks	financieel en administratief medewerker en coördinator kaartverkoop
MARKETING	
Cathelijne Huijs	hoofd marketing en communicatie
Jorieke Abbing	coördinator pers en media, schrijver
Coralie den Adel	medewerker marketing
Nina Hawinkels, Renske van den Braak	medewerker marketing (stage)
Karin Jonkers	grafisch vormgever en fotograaf
Teddy Tops	social media en schrijver dagkrant
Eric Alink	hoofdredacteur dagkrant
Gemma van Dorst	website
Mariëlle van der Wardt	technisch adviseur
Jean Philipse	fotograaf
Marieke Ebben	coördinator informatiebalie
Dimphy de Windt	advertentieacquisiteur
GASTVRIJHEID	
Pepijn Muller	coördinator horeca
Annemarie Kok	coördinator hospitality zakelijke markt en vrienden
Kim van der Weerden	coördinator hospitality artiesten en medewerkers
Frans Miggelbrink	festivalgids
Fleur Bardoul	medewerker artiestenbalie
PRODUCTIE	
Stephan Grilis	festivalproducent
Stijn van Kessel	vormgever festivalpleinen
Florien Boonman, Tessa Smeulers	programmaproductent
Willem de Leeuw	producent podia en locaties
Kim van der Weerden	producent festivalplein Parade
Esther Nabuurs mmv Ine van den Ven	coördinator vrijwilligers
Esther van Rooijen, Matthijs van Meeuwen, Marianne van Andel	locatiemanager
Lysanne van Esch	producent Fontys-theater
Hans Struik	beheerder opslagruimte

foto Jean Philipse

Laika/Theater Froe Froe – **PENTAMERONE**

Jorg van den Kieboom – HOE PEER BEN POES WERD

Theater Utrecht – **STAD DER BLINDEN**

THEATERFESTIVAL

BOULEVARD

'S-HERTOGENBOSCH

VERSLAG 2015

